אשכולות

בינה. ארץ. מרחב.

גליון 1

תשרי תשפ"ז | ספטמבר 2026

לגיליון זה מצורף:
פוסטר קישוט לסוכה
בעמודים 16-17

9
קעקועים על הנשמה
| מירב לשם-גונן

12
חוות בנבה
| אסף ארזי

22
הסודות של כתר החרמון
| אורן זינגבוים

כניסת השבת והחג ערב ראש השנה תשפ"ז:
קריית שמונה 18:30 | חיפה 18:22 | תל אביב 18:30 | ירושלים 18:15 | באר שבע 18:32 | שדרות 18:33

בין השורות

המטמון

מה טקסט יודע לעשות? מהו כוחה של המילה הכתובה?

למילה הכתובה יש יכולת מופלאה לקחת רעיון ולתת לו בית. המילים מסוגלות לגשר על פערים, להביע את מה שלא תמיד מצליחים לומר בעל פה, לעורר מחשבה וסקרנות ולחבר בין אנשים.

במהלך החופשה יצאנו כמשפחה לסיור בספרייה הלאומית (מומלץ!) - להכיר את המקום שבו מתחברים העבר וההווה של העם היהודי והחברה הישראלית, מקום בו שמורים אוצרות המילים והרעיונות של ישראל: ספרים נדירים, כתבי יד עתיקים, אלבומי תצלומים, מפות ייחודיות, כרזות היסטוריות, ארכיונים אישיים ועוד...

שיאו של הביקור היה הירידה ל'מטמון', מאגר אוטומטי משוכלל של מיליוני ספרים, המופעל על ידי רובוטים ונמצא בפעולה ללא הפסקה...

שווה ביקור: המטמון בספריה הלאומית

מראה הספרייה בפעילות מלאה הבהיר לי שגם בעידן הרשתות, המילה הכתובה והמודפסת עדיין משמעותית ונצרכת.

מתוך הרצון לתת בית ולהביא לקדמת הבמה את העשייה של עמותת "אשכולות", אנו גאים להגיש לכם את הגיליון הראשון של העלון ולצאת יחד אתכם למסע של גילוי המטמון שלנו:

■ **אהבת הארץ** ■ **חיבורים** ■ **זהות יהודית** ■ **ציונות** ■ **מורשת**

עלון זה יהיה במה לפעילות הענפה של מרכזי הסיור והתודעה שלנו, בו נשזור חיבור לטבע ולשורשים, נלך בדרכם של גיבורים ונאיר בזרקור את הטוב שממלא את הארץ.

אני רוצה להזמין אתכם להצטרף אלינו למסע. אני בטוחה שבין השורות תרגישו את הלב הפועם של האותיות, המילים, ושל האנשים שמעניקים להם חיים.

שתהיה לכולנו שנה טובה, מלאה בעשייה מבורכת ובחיבורים חדשים לארץ ולשביליה.

שרה הרבסט
עורכת

משולחן המערכת

אסיף של קולות, שבילים של מורשת: פותחים שנה בדרך ארץ

בשמחה ובהתרגשות אנו מגישים לכם את הגיליון הראשון של "דרך. ארץ. מורשת" - העלון החדש מבית "אשכולות".

עם פתחה של שנה חדשה ולכבוד ראש השנה הבא עלינו לטובה, אנו מרגישים באוויר כי "משהו חדש מתחיל".

"אשכולות" הוא אסיף של קולות, פסיפס של עשרות מרכזי סיור ומרכזי תודעה המפוזרים בכל רחבי הארץ ומאוחדים תחת קורת גג אחת.

העלון שבידיכם נולד מתוך רצון לתת לחיבור הזה בית.

לתת ביטוי לאותו אסיף קולות, ולחזון המשותף של כולנו: החיבור הבלתי אמצעי בין שביליה הפיזיים של הארץ לבין שורשיה הרוחניים. זהו השילוב המנחה את העשייה העמוקה של המרכזים, העסוקים יום-יום בבניית תודעה ישראלית ויהודית, ובחיפושים בלתי פוסקים אחר נקודות החיבור שבין התורה, העם והארץ.

המשורר אברהם חלפי כתב על הארץ הזאת, שיש בה דבר-מה שמחזיר את האדם אל עצמו ואל הטוב שבו.

מתוך העין הטובה הזו נביא בכל גיליון את המיטב של ארץ ישראל: נפסע במסלולים המרהיבים שאנו מדריכים, נחזק את הערכים והזהות שאנחנו מובילים, נפגוש את האנשים המיוחדים שיוצרים בה חסד, ונרכין ראש לזכרם של הנופלים הגיבורים, אשר במורשתם ציוו לנו את החיים על האדמה הזו.

בתקופה זו של התחדשות, אנו מתפללים שהעלון יפיח בכולנו השראה, יחזק את אהבת הארץ ויעמיק את השליחות החינוכית והערכית שלנו בשטח.

שתהיה לכל עם ישראל שנה טובה, שנת צמיחה, אחדות, עשייה ופריחה.

בברכת כהנים באהבה,

דביר כהן,
מנכ"ל "אשכולות"

אשכולות (ע"ר)
מרכזי הסיור והתודעה של ישראל

להצטרפות לקבוצה השקטה לעדכונים:

גיליון 1, ראש השנה תשפ"ז, 12.9.26 | אין במאמרים משום המלצות מקצועיות או טיפוליות

© כל הזכויות שמורות, 08-6630030, www.eshkolot-il.com | **דוא"ל לתגובות/הצעות/בקשות: sarah.h@eshkolot.org**

עורכת: שרה הרבסט | **מערכת:** דביר כהן, עינת דנינו, אסף ארזי | **עיצוב:** סטודיו בת עמי | **תמונת השער:** שחר כהן | **הפצה:** מקור ראשון

בעלון נעשה שימוש בפונט BuNoamRaz שעוצב ע"י אלחנן בן אורי ע"פ כתב ידו של נועם רז הי"ד. ט.ל.ח

תורה ועבודה

■ **הרב יהושע ון דייק** | ראש ישיבת איתמר ■

אל יכנס לפניך תפילת עוברי דרכים

עבודת הכהן הגדול ביום הכיפורים ובתוכה הווידוי הייתה נעשית כולה למען כלל ישראל.

כשיצא הכהן הגדול ועמד ליד הפרוכת, בתוך ההיכל בקודש, היה מתפלל תפילה קצרה אותה נזכיר בתפילת מוסף של יום הכיפורים, ובה היה מבקש:

"יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, שתהא שנה זו הבאה עלינו ועל כל עמך בית ישראל בכל מקום שהם, אם שחונה גשומה, ואל יכנס לפניך תפילת **עוברי דרכים** לעניין הגשם בשעה שהעולם צריך לו... "

מי הם "עוברי הדרכים", ולמה התפלל הכהן הגדול ביום הכיפורים שהקדוש ברוך הוא לא ישמע לתפילתם?

הבן איש חי מסביר שיש הבדל בין 'עוברי דרכים' לבין 'הולכי דרכים'. המילה 'עובר' היא מלשון מעבר, כלומר את העובר לא מעניינת הדרך - הוא מעוניין לעבור ממקום למקום ולהגיע כמה שיותר מהר ליעד. אך 'הולכי דרכים' לעומת זאת, אלו אנשים שהולכים בדרך, וכל תחנה וכל מקום שהם יתעכבו בו בדרך - הם מבינים שכנראה יש לכך סיבה, הם מבינים שהמטרה חשובה אבל הדרך חשובה לא פחות.

הכהן הגדול התפלל ביום הכיפורים שהקב"ה לא ישמע ל'עוברי דרכים' בשעה שהעולם צריך לגשם. הוא לא התפלל שלא ישמע ל'הולכי דרכים'; אדרבה, מסופר על רבי חנינא שהיה הולך בדרך, ונעצרו הגשמים בשבילו, ואמר על כך רב יוסף: "מאי אהניא ליה צלותא דכהן גדול (=מה הועילה תפילתו של כהן גדול בצאתו מקודש הקודשים) לגבי רבי חנינא". הולכי דרכים, אשר כל שלב בהליכתם בדרך הוא בעל ערך ומשמעות, ראויים לעיתים לכך שהגשמים יתעכבו לטובת הליכתם בדרך.

החילוק בין 'הולכי דרכים' לבין 'עוברי דרכים', מאוד חשוב גם לעניין התשובה.

הביטוי 'עוברי דרכים' כפי שראינו, הוא מלשון 'מעבר'. ישנם אנשים אשר חושבים בעניין התשובה - 'הכל או כלום'; אם לא חזרתי בתשובה גמורה ועמדתי בכל המטרות - אז שום דבר לא שווה'. מבחינתם, לכל התהליך שעברו אין ערך כי הוא לא הביא אותם אל עבר המטרה והיעד שהציבו לעצמם.

מבט כזה איננו נכון! ביום הכיפורים אנו עושים תשובה וכפרה ומנסים להתנקות; אנחנו יודעים שלא בטוח נוכל להחזיק מעמד במשך כל השנה במטרות ששמנו לעצמנו, אבל אנחנו 'הולכי דרכים' - אנחנו יודעים שכל שלב הוא משמעותי וכל תחנה מהווה עוד קומה ועוד דרגה בדרך ליעד.

וכמו בנוגע לתפילה על הגשמים, גם בעניין התשובה - הקב"ה לא שומע ל'עוברי דרכים', למי שמדלג על הדרך וחפץ רק בתוצאה; אבל ל'הולכי דרכים', אדרבה ואדרבה, כך היא דרכה של תשובה - עוד דרגה ועוד דרגה, עוד קבלה ועוד קבלה, בזה חפץ ה'. **וכמו שהגאולה באה קמעא קמעא, כך גם התשובה נבנית קמעא קמעא - לא 'או הכל או כלום', אלא לכל שלב ישנו ערך.**

גמר חתימה טובה לכל עם ישראל.

ראש דג או ראש כבש?
סוד הסימנים

■ **הרב רמי רחמים ברכיהו** | הרב הראשי של משטרת ישראל ■

אין מי שלא אוכל תפוח בדבש בראש השנה,

מה המקור ומהי הסיבה?

אמרו חכמים "סימנא מילתא היא" (גמרא הוריות, י"ב), ובתרגום לעברית: סימן - דבר הוא - כוונות טובות ומעשים טובים משפיעים שהדבר באמת יהיה טוב. ולכן: "יהא רגיל איניש למיחזי בריש שתא: קרא ורוביא, כרתי וסלקא ותמרי" - יהיה אדם רגיל לראות בראש השנה דברים שיש בהם סימן טוב.

וכך נהגו הגאונים: "שאנו רגילין ליקח ראשי כבשים בראש השנה ואוכלים... רוביא דהוא פול המצרי וכרתי... כדי שיזכרנו הקב"ה לטובה וישימנו לראש ולא לזנב" (אוצר הגאונים לר"ה עמ' 53)

מהם הטעמים לסימנים?

טעם ראשון - המשכת השפע

המעשה הפיזי שלנו משפיע בעולמות עליונים: בספר חיי אדם (כלל קל"ט, ו') כתב שהמנהג מבוסס על דברי הרמב"ן: (בראשית יב, ו) "כל מה שאירע לאבות סימן לבנים". "וזה נראה לי שהוא טעם שאמרו חז"ל השתא דאמרת סימנא - מילתא היא". פירוש הדברים, שהסימנים שאנו אוכלים ואמירת הבקשות הם הפועלים

וידוע שכל זה איננו אלא הערה, שאין הדבר תלוי באמירה לבד רק בתשובה ומעשים טובים

כדי שהטוב שנגזר עלינו בעולם העליון ירד אלינו, לעולם שלמטה.

וראוי להוסיף כאן את הסברו של השל"ה הקדוש לסימנים, שלדעתו אין מספיק שהאדם יאכל אותם, אלא העיקר הוא, שהאדם יתעורר בליבו ויתפלל לפני ה' מכיוון שכל התפילות של ראש השנה יש להם השפעה רבה על מה שיהיה בכל השנה, ועל כן אפילו בשעת האוכל מצאו חכמים לנכון, להזכיר לנו להתפלל על השנה הבאה, שתהיה שנה טובה ומתוקה.

טעם שני - הכשרת הלב לתשובה

המאירי כתב שמטרת אכילת הסימנים בראש השנה היא לעורר את האדם לתשובה ומעשים טובים, ומשום כך תקנו לומר עליהם דברים המעוררים לתשובה "וידוע שכל זה איננו אלא הערה, שאין הדבר תלוי באמירה לבד רק בתשובה ומעשים טובים".

טעם שלישי - שפע בכיוון ההפוך

נראה להוסיף לדברים אלה טעם נוסף. מכמה מקורות בחז"ל עולה שלמציאות בארץ יש מקבילה בשמים, כפי שאמרו בגמרא: "מלכותא דארעא כעין מלכותא דרקיעא" (ברכות נ"ח) "וירושלים של מטה כנגד ירושלים של מעלה" (תענית ה')

נראה לומר שבכל הנוגע לראש השנה, חז"ל החזיקו בדעה שהפעולות שאנו עושים בעולם שלמטה הם אלו המשפיעות על העולם שלמעלה.

מכאן נראה לומר שבשונה ממה שכתב החיי אדם שמטרת אכילת ה'סימנים' בראש השנה כדי שהטוב שנגזר עלינו בעולם העליון ימשך וירד לעולם שלמטה, הרי שעל פי טעם זה, מטרת ה'סימנים' בראש השנה היא הפוכה, ואכילת הסימנים כמו גם אמירת ה'יהי רצון' בעולם שלמטה, נועדו כדי להשפיע טוב על המשפט המתנהל בראש השנה בעולם שלמעלה.

על פי דברים אלה, אולי נוכל להסביר את מה שכתב הרמ"א בהלכות ראש השנה: "ונוהגין שכל אחד אומר לחברו 'לשנה טובה תכתב'", דבר שלא מצאנו לו מקבילה בהלכות שבת או בהלכות מועדים אחרים. נראה שהטעם לזה משום שבראש השנה יש משמעות לכל מה שנעשה בעולם שלמטה, ויהודי שמברך ביום הדין את חברו, מעבר לכך שהוא מרבה אהבה אחוה ושלום בעולם שלמטה, הוא גם מעורר חסד ועין טובה בדין המתקיים בעולם שלמעלה.

מוסיף הרב קרליבך בעניין זה: כתוב במדרש, שלפני שהקב"ה ברא את העולם הוא התפלל, אבל אחר כך, כשהתחיל לברוא את העולם, הוא התחיל עם "בראשית" - 'ב' מלשון ברכה. זאת אומרת שהדבר הראשון שהקב"ה עשה בעולמו היה לברך. כך גם אנחנו, אחרי שגומרים להתפלל בליל ראש השנה, אנחנו ממהרים ללכת לברך אחד את השני. והברכות הללו הן ממש עמוקות. כי כולם מבינים שכאשר אני מברך את השכן או את החבר בליל שבת זה גם מיוחד מאוד, אבל זה בכלל לא מתקרב לאיך שאני מברך את אשתי, ילדיי וחבריי בליל ראש השנה. אני מברך אותם: "שתיכתבו בספר החיים". כאשר אני מתפלל, אני מתפלל שהקב"ה יעשה הכל, אבל כשאני נותן ברכה הכוח לברך הוא שלי. כשהקב"ה דיבר בפעם הראשונה עם אברהם אבינו כתוב: "ואברכה מברכיך" - הקב"ה מברך אותו שיהיה לו כוח לברך. רבותינו הקדושים אומרים משהו גדול ונשגב: בליל ראש השנה אני אומר לכל החברים שלי: "אם אני חתום בספר חיים, אני אגיד לקב"ה שאני לא מסכים להיחתם אלא אם כן גם אתה חתום שם". אני אומר לאשתי וילדי: "אם אתם לא חתומים בספר החיים, אז אני לא רוצה להיות בעולם הזה". אז חברים, אני מבקש ומתחנן בפניכם, שהרגע הכי עמוק של ראש השנה יהיה כאשר תברכו אחד את השני.

יהי רצון מלפניך שתחדש עלינו שנה טובה ומתוקה!

מיחזור של קדושה

בעבר היו משתמשים בכל חלקי הבהמה בעור בבשר בעצמות וגם בקרניים. **במבט מודרני נראה לנו כי השופר, הוא חלק מיותר שאפשר להשליך**. בניגוד לקרן, הבשר נאכל, העור הינו חומר גלם חשוב לביגוד, להנעלה, לכתיבה ולשימושים רבים נוספים. הצמר הוא מוצר מבוקש בפני עצמו. והקרן היא לכאורה שארית מיותרת: נותרת בצד, כאחת מן העצמות. **אך דווקא מן השארית הזאת, נעשה כלי של מצווה, שקולו עומד במרכזו של ראש השנה.**

האדם משתמש בבריאה לצרכיו, אך שימוש אינו חייב להיות בזבוז. אפשר להתבונן במה שנותר ולשאול: האם באמת אין בו עוד צורך? האם מה שסיים תפקיד אחד אינו יכול להתחיל תפקיד אחר? במובן הזה, ניצול נכון של משאבי הטבע אינו רק שאלה כלכלית, אלא גם ביטוי ליחס של שייכות, הוקרה ואחריות כלפי העולם שקיבלנו. **אין פה רק מיחזור אלא גם תפיסה רחבה של שייכות ואחריות כלפי הבריאה.**

> אין פה רק מיחזור אלא גם תפיסה רחבה של שייכות ואחריות כלפי הבריאה

בעולם המודרני התרגלנו למוצרים שנועדו מראש לשימוש קצר ולזריקה. דווקא משום כך נעשתה ה"קיימות" לנושא מרכזי: כיצד מנצלים טוב יותר את המשאבים שכבר לקחנו מן הטבע, כיצד מאריכים את חייהם של חומרים ומוצרים, וכיצד מצמצמים את כמות הפסולת. לא תמיד נדרש לשם כך פתרון חדשני. **לפעמים אפשר ללמוד דווקא מדרכי השימוש הישנות בחומרי הטבע.**

השופר מציע תמונה יפה של העיקרון הזה. דבר שהיה עלול להיזרק ולהיקבר באדמה מקבל חיים חדשים - ולא רק לשם שימוש טכני, אלא לשם תפקיד של קדושה. הקרן, שהייתה חלק מגופה של בהמה ולכאורה איבדה את הערך לאחר מותה, הופכת לכלי המעורר לתשובה, לתפילה ולהמלכת ה'. אולי גם את זה אפשר 'לשמוע' בקול השופר: לפעמים דווקא הדברים שנראים מיותרים וחסרי חשיבות, הם הסולם להתעלות, **מן האדמה אל השמיים. מאשפות ירים אביון.**

עינת דנינו
מנהלת פרוייקטים ופיתוח מרכזי תודעה אשכולות

הסיפור הגדול של עם ישראל

מאז החלה מלחמת חרבות ברזל, ואם חושבים על זה, עוד הרבה לפניה, מקננת בתוכי התהייה מה חסר לעם ישראל? זכינו לפלא שדורות על גבי דורות של יהודים מכל קצוות העולם כספו אליו: משילות יהודית, ריבונות, שייכות גאוגרפית מובהקת ותחושת ביטחון וגאווה ישראלית, אך נראה שעדיין חסר משהו.

> הזהות היהודית שלנו היא הלב הפועם

מתוך התבוננות זו התחזקה בי התחושה **שאנחנו חייבים להבין שהזהות היהודית שלנו היא הלב הפועם.** היא זו שמייחדת ומבדילה אותנו מכל העמים והיא זו שתוביל לגאוותנו ולחיזוקנו.

באשכולות - מרכזי הסיור והתודעה של ישראל, ישנו אגף שזהו בדיוק ייעודו: חמישה-עשר מרכזים העוסקים מדי יום בתודעה יהודית-ישראלית, בלימוד הנושא, הדרכתו, והנגשת היהדות הישראלית הזו לציבור הרחב מתוך הבנה שרק על ידי הידע הזה, נהיה חלק מהעם הזה ומהסיפור הגדול של עם ישראל.

במציאות ישראלית המורכבת מאתגרים חיצוניים ופנימיים, שבה הזהות הלאומית והתרבותית עומדת למבחן יומיומי, אשכולות מובילה דרך שהמוטו שלה הוא - **חיבור לשורשים דרך הרגליים (מרכזי הסיור והלימוד) ודרך הלב והזהות (מרכזי התודעה).**

השילוב הזה בין ידיעת הארץ לבין דיאלוג מעמיק בזהות היהודית והישראלית בונה אחריות לאומית, ערבות הדדית וחיבור בין חלקי החברה. בעידן של מסכים ואינדיבידואליזם, הצורך בתחושת שייכות וקהילתיות המתבססת על זהות משותפת, הוא הכרחי מאי פעם. הפעילות שלנו נוגעת בכל קצוות החברה: מתלמידי מערכת החינוך, דרך חיילי צה"ל וכלה בקהל הרחב ומעניקה להם אהבת המולדת, שייכות לאומית וזהות יהודית-ישראלית כמצפן.

אשכולות דוגלת בשילוב הכוחות בין העם והארץ: ידיעת הארץ וטיפוח תודעה יהודית-ישראלית המבטיח כי הדורות הבאים יצמחו מתוך חיבור עמוק לשורשים, גאווה בזהותם ומחויבות לעתידה של מדינת ישראל.

אני מזמינה אתכם להצטרף אליי ולפסוע יחד בתוך הסיפור היהודי-ישראלי של כולנו. בטור זה אקח אתכם למסע בין מרכזי התודעה השונים ואכיר לכם את העשייה הייחודית שלהם בפסיפס המיוחד של העם הזה.

סטודיו בת עמי

אשכולות (ערב)
מרכזי הסיור והתודעה של ישראל

קרן קימת לישראל

פתחי שער
סיורי סליחות
עם מדריכי אשכולות בשיתוף
חטיבת החינוך והקהילה בקק"ל

כ"א אלול 3.9 sold out | כ"ז אלול 9.9 sold out | ה' תשרי 16.9 | ו' תשרי 17.9

סליחות לנשמה - סיורי ערב
18:00-21:00

צפון

סליחות וחצבים בתל יודפת
מסו"ל גלבוע מעיינות

מסע מוזיקלי בסמטאות צפת העתיקה
מרכז תודעה רוח צפת

אלי אלי שלא יגמר לעולם - קיסריה
מסו"ל בשבילנו

בסמטאות טבריה
מסו"ל קשת יהונתן

בסמטאות פקיעין העתיקה
מסו"ל מורשת הגליל העליון

בין ראש הנקרה לחוף אכזיב
מדריכי אשכולות

בין אבן לשיר - בראש פינה
מסו"ל אורות הגליל

ביה"כ העתיק - דיר עזיז רמת הגולן
מדרשת הגולן

דרום

בגלל אבות תושיע בנים - חברון
מדריכי אשכולות

חורבת זעק וחורבת רימון
מסו"ל הדרום

הנגב המערבי ועוטף ישראל
מסו"ל בית מוריה

ימי רחמים ואורות במדבר - אילת
מסו"ל אל ארצי

ירושלים

ימי הרחמים בעיר העתיקה
מסו"ל חברון

בין משכנות שאננים לרובע היהודי
ביס"ש שער הגיא

מה לך נרדם - זכרונות ונחלאות
מסו"ל ראשית ירושלים

חצרות ירושלמיות
מסו"ל עיר דוד

מרכז

סמטאות יפו העתיקה
מדריכי אשכולות

שערי שמיים פתוחים - מזכרת בתיה
מסו"ל ציוני דרך

סודותיה הנסתרים של תל אביב
מסו"ל הרי גופנא

בסמטאות החסד והסליחה - לוד העתיקה
מסו"ל בשבילוד

10 ₪ למשתתף

סליחות בחצות - סיורי בוטיק
21:00-00:00

צפון

מסע רוחני בצפת
מרכז תודעה רוח צפת

בסמטאות טבריה
מסו"ל קשת יהונתן

ירושלים

סליחות בשכונת הבוכרים
מסו"ל חברון

בתי כנסת נסתרים בירושלים
מדריכי אשכולות

ממעמקים קראתיך - גיא בן הינום והר ציון
מסו"ל ראשית ירושלים

פתח לנו שער - העיר העתיקה
מדריכי אשכולות

לעורר אהבה ואחדות בעקבות ר' אריה לוין
מסו"ל בשבילוד

בסמטאות הכפר הצירי - עין כרם
מסו"ל הרי גופנא

הרובע היהודי
מסו"ל עיר דוד

דרום

בגלל אבות תושיע בנים - חברון
מדריכי אשכולות

מרכז

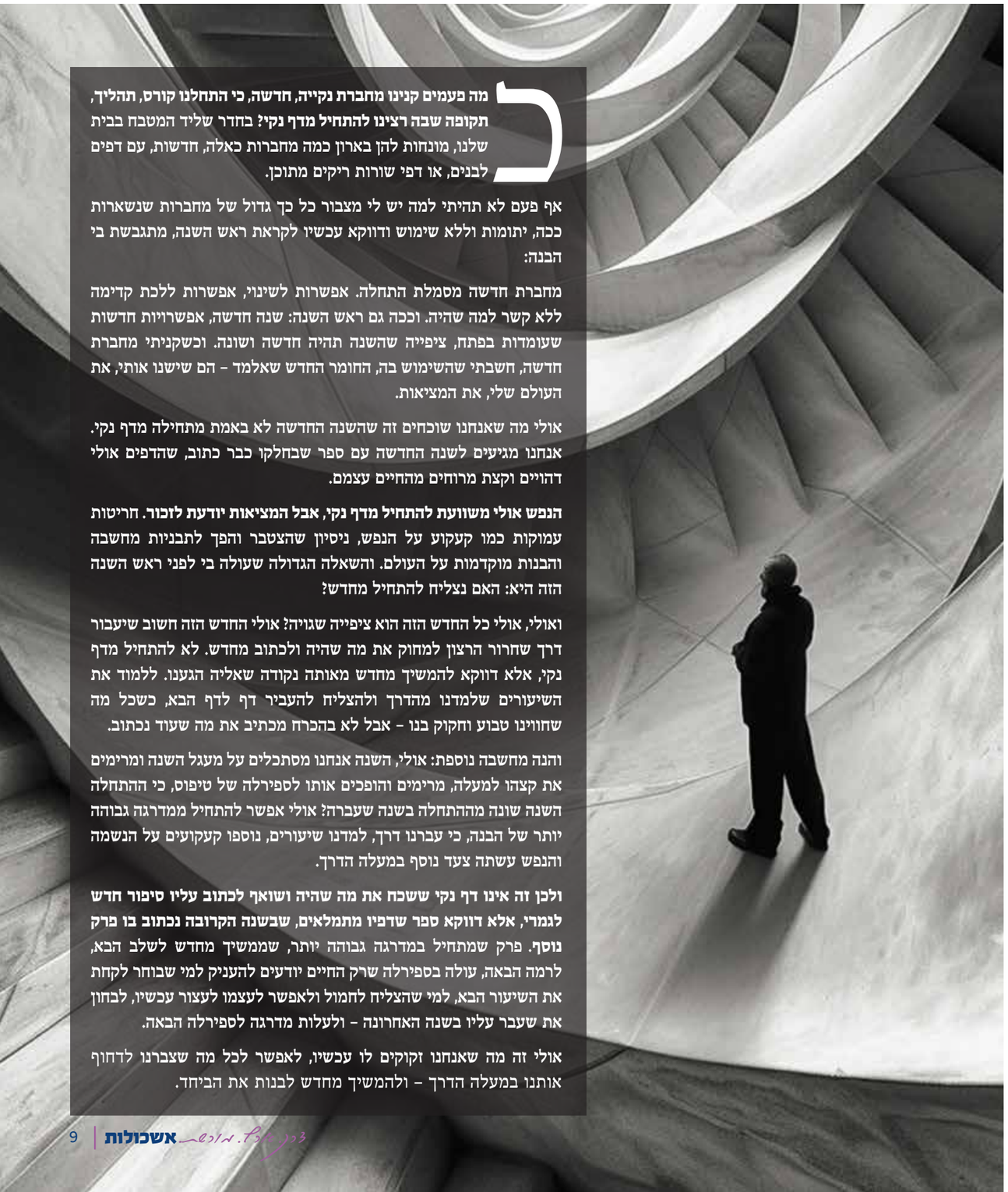
בסמטאות נוה צדק - תל אביב
מדריכי אשכולות

ההרשמה באתר אשכולות
www.eshkolot-il.com
לפרטים נוספים: 08-6630030

מירב לשם-גונן

קעקועים על הנשמה

מה פעמים קנינו מחברת נקייה, חדשה, כי התחלנו קורס, תהליך, תקופה שבה רצינו להתחיל מדף נקי? בחדר שליד המטבח בבית שלנו, מונחות להן בארון כמה מחברות כאלה, חדשות, עם דפים לבנים, או דפי שורות ריקים מתוכן.

אף פעם לא תהיתי למה יש לי מצבור כל כך גדול של מחברות שנשארות ככה, יתומות וללא שימוש ודווקא עכשיו לקראת ראש השנה, מתגבשת בי הבנה:

מחברת חדשה מסמלת התחלה. אפשרות לשינוי, אפשרות ללכת קדימה ללא קשר למה שהיה. וככה גם ראש השנה: שנה חדשה, אפשרויות חדשות שעומדות בפתח, ציפייה שהשנה תהיה חדשה ושונה. וכשקניתי מחברת חדשה, חשבתי שהשימוש בה, החומר החדש שאלמד – הם שישנו אותי, את העולם שלי, את המציאות.

אולי מה שאנחנו שוכחים זה שהשנה החדשה לא באמת מתחילה מדף נקי. אנחנו מגיעים לשנה החדשה עם ספר שבחלקו כבר כתוב, שהדפים אולי דהויים וקצת מרוחים מהחיים עצמם.

הנפש אולי משוועת להתחיל מדף נקי, אבל המציאות יודעת לזכור. חריטות עמוקות כמו קעקוע על הנפש, ניסיון שהצטבר והפך לתבניות מחשבה והבנות מוקדמות על העולם. והשאלה הגדולה שעולה בי לפני ראש השנה הזה היא: האם נצליח להתחיל מחדש?

ואולי, אולי כל החדש הזה הוא ציפייה שגויה? אולי החדש הזה חשוב שיעבור דרך שחרור הרצון למחוק את מה שהיה ולכתוב מחדש. לא להתחיל מדף נקי, אלא דווקא להמשיך מחדש מאותה נקודה שאליה הגענו. ללמוד את השיעורים שלמדנו מהדרך ולהצליח להעביר דף לדף הבא, כשכל מה שחווינו טבוע וחקוק בנו – אבל לא בהכרח מכתיב את מה שעוד נכתוב.

והנה מחשבה נוספת: אולי, השנה אנחנו מסתכלים על מעגל השנה ומרימים את קצהו למעלה, מרימים והופכים אותו לספירלה של טיפוס, כי ההתחלה השנה שונה מההתחלה בשנה שעברה? אולי אפשר להתחיל ממדרגה גבוהה יותר של הבנה, כי עברנו דרך, למדנו שיעורים, נוספו קעקועים על הנשמה והנפש עשתה צעד נוסף במעלה הדרך.

ולכן זה אינו דף נקי ששכח את מה שהיה ושואף לכתוב עליו סיפור חדש לגמרי, אלא דווקא ספר שדפיו מתמלאים, שבשנה הקרובה נכתוב בו פרק נוסף. פרק שמתחיל במדרגה גבוהה יותר, שממשיך מחדש לשלב הבא, לרמה הבאה, עולה בספירלה שרק החיים יודעים להעניק למי שבוחר לקחת את השיעור הבא, למי שהצליח לחמול ולאפשר לעצמו לעצור עכשיו, לבחון את שעבר עליו בשנה האחרונה – ולעלות מדרגה לספירלה הבאה.

אולי זה מה שאנחנו זקוקים לו עכשיו, לאפשר לכל מה שצברנו לדחוף אותנו במעלה הדרך – ולהמשיך מחדש לבנות את הביחד.

אשכולות (ע"ר)
מרכזי הסיור והתודעה של ישראל

קרן קימת לישראל
KKL-JNF

סוכות ישראלי עם אשכולות וקק"ל

טיולים ופעילויות לכל המשפחה עם מדריכי אשכולות
בשיתוף החטיבה לחינוך וקהילה בקק"ל

חוה"מ | ימים ראשון-שלישי | 27-29.9 | ט"ז-י"ח תשרי

סיורי יום

סבב 1: 10:00-13:00 | סבב 2: 13:30-16:30

צפון
- סתיו בגולן - הר בנטל | מסו"ל קשת יהונתן
- שביל לפסגה - הר מירון | מסו"ל אורות הגליל
- עולים לפסגת התבור | מסו"ל גלבוע מעיינות
- עין פיק | מסו"ל הגולן
- ארץ המעיינות וכניסה למפל הנסתר | מסו"ל בקעת הירדן
- מסע מוזיקלי בצפת העתיקה | מרכז תודעה רוח צפת
- פקיעין העתיקה | מסו"ל מורשת הגליל העליון
- מערת קשת | מדריכי אשכולות
- תל יודפת | מדריכי אשכולות
- סיור בעכו העתיקה | מסו"ל גליל

ירושלים והסביבה
- בדרך אל העיר - רכס השיירות | מסו"ל שער הגיא
- הר הזיתים | מסו"ל עיר דוד
- קול ברמה - נבי סמואל | מסו"ל ראשית ירושלים
- סוכת שלום - נחלאות ומרכז העיר | מדריכי אשכולות
- המים בדרך לירושלים - טיול לסטף | מסו"ל בשבילוד

מרכז
- חרבת מדרס | מסו"ל הדרום
- חג האסיף במזכרת בתיה | מסו"ל ציוני דרך
- בין צרעה לאשתאול | מדריכי אשכולות
- על ערבי הנחל - סיור לאורך הירקון | מדריכי אשכולות
- גבורה בחרבת בורגין | מסו"ל חברון
- אל נחל מערה | מדריכי אשכולות

דרום
- עוז מול עזה | מדריכי אשכולות
- אגם בלב מדבר | מסו"ל ביחד ירוחם
- נחל גשרון | מסו"ל אל ארצי
- בין הר למדבר - סוסיא | מסו"ל סוסיא
- חורבת רימון ויער להב | מסו"ל בית מוריה

שומרון וגבעות
- דגן תירוש ויצהר - ברכס איתמר | מסו"ל שומרון
- יער אום צפא | מסו"ל הרי גופנא

סיורי ערב

18:00 - 21:00

צפון
- טבורו של עולם - טבריה | מסו"ל כנרת
- סיפורי חלוציות בראש פינה | מסו"ל אורות הגליל
- מאמפי גולן למצפור אפק | מסו"ל הגולן
- מסע בצפת העתיקה | מרכז תודעה רוח צפת
- מראש הנקרה לאכזיב | מסו"ל מורשת הגליל העליון
- ספארי לילה בבקעת הירדן | מסו"ל בקעת הירדן
- יוצאת מהחומה - סיפור קהילת חיפה | מסו"ל גליל

מרכז
- סוכות במזכרת בתיה | מסו"ל ציוני דרך
- תל אביב הקטנה - שביל העצמאות | מדריכי אשכולות

ירושלים
- נחלאות בלב עיר | מסו"ל חברון
- הרובע היהודי | מסו"ל עיר דוד
- תש"ח בירושלים - סן סימון | מסו"ל שער הגיא
- אומץ, חזון במשכנות שאננים | מסו"ל בשבילוד
- סוכת שלום בנחלאות | מסו"ל ראשית ירושלים

סטודיו צת עלי

הפנינג משפחתי

הפנינג משפחות
יער אבשלום
מרכז תודעה נצרים

עם וארץ סיפור של אהבה
ניצן
מרכז תודעה התורה והארץ

הפנינג עולי הרגל
שמורת עוז וגאון בגוש עציון
מרכז תודעה ידע המקדש

להרשמה היכנסו לאתר או סרקו:
www.eshkolot-il.com

10 ₪ למשתתף!

לפרטים: 08-6630030 | 053-3035067
מידע על מסלולים נגישים באתר אשכולות

מאגף לחינוך יהודי יוצרים חיבור לעשייה

משנים מציאות ברשת
אמיתי כהנא | מרכז תודעה - לוקחים אחריות

רק עוד פרק אחד...

"הפרק הבא יתחיל בעוד 5, 4, 3..." איזה כפתור אכזרי. אחת בלילה, מחר יום עבודה ואחריו יום שלם עם הילדים, אבל אני חייב לדעת מה יקרה לו. **"רק עוד פרק אחד"**, אני מבטיח לעצמי שבפעם הבאה כבר אעצור.

במשך שנים הייתי משוכנע שזה עניין של כוח רצון, שאני פשוט לא מספיק חזק. עד שהבנתי דבר שהקל עליי מאוד: לא הפסדתי במקרה. הסדרה הזו תוכננה בדיוק כדי שלא אצליח לעזוב אותה.

הבמאי אלפרד היצ'קוק, מגדולי אמני המתח בקולנוע, הסביר את ההבדל בין הפתעה למתח. פצצה שמתפוצצת בלי הכנה היא הפתעה, הלם של כמה שניות. אבל אם גילו לנו מראש שהיא מתחת לשולחן ותתפוצץ בעוד עשר דקות, כל רגע של המתנה הופך לבלתי נסבל. זהו פער הסקרנות: כשנפתחת שאלה שאין לה עדיין תשובה, המוח אינו מסוגל להניח לה. וכל פרק בסדרה בנוי כך, פותח שאלה, דוחה את פתרונה, ונקטע בול כשנדמה לנו שעוד מעט נדע.

אבל יש כאן שכבה עמוקה יותר. הסדרה מעניקה לנו סכנה בטוחה, את כל הפחד והדרמה מן הספה, בלי שמץ של סיכון אמיתי. ומעל הכול, היא מבטיחה שהכול יבוא על מקומו: בתוך ארבעים דקות הצדק ינצח והעולם יושב לתלם. דווקא המתח שבדרך אינו המחיר שאנחנו משלמים עבור הסוף הטוב, אלא הדלק שמעצים אותו. ככל שחששנו יותר לגורל הגיבור, כך מתוקה יותר ההקלה שבסוף.

לכן, **כשהילד שלנו מבקש "רק עוד פרק" ואינו מסוגל לעצור, קל כל כך לכעוס ולהדביק לו תווית של "מכור". אבל הוא אינו נאבק בסתם הרגל רע, אלא במערכת משוכללת שאנשי מקצוע בנו כדי להשאיר אותו בפנים. וגם אנחנו נאבקים בה.**

ודווקא כאן טמונה הבשורה הטובה. ברגע שמבינים כיצד המנגנון פועל, הוא מאבד מיד חלק מכוחו. המתנה הגדולה שנוכל להעניק לילד אינה עוד איסור, אלא היכולת לראות את החוטים שמפעילים אותו. אפשר לשאול אותו: "שמת לב איך הפרק נגמר בדיוק ברגע שגרם לך להשתוקק להמשך?". לא כהטפה, אלא כהזמנה להתבונן. ילד שמבחין שמפעילים עליו מנגנון מתחיל, לראשונה, לבחור במקום רק להגיב.

וכדאי לזכור שהחיים עצמם אינם סדרה. הם לא נפתרים בארבעים דקות, ויש בהם אמצע ארוך שאינו סגור. היכולת לשהות בתוכו, בלי לברוח אל מסך שמבטיח פתרון, היא מתנה יקרה שנוכל לתת לילדינו. **אין פסול ליהנות מסדרה טובה. השאלה היחידה היא מי אוחז בשלט: אנחנו, או היא.**

מעיתים בשרים
אילן גאל דור מנכ"ל מרכז תודעה גשר

תשובה בגובה העיניים

בשעות הארוכות של ימי הרחמים והסליחות, מיליוני עיניים יינשאו אל על. בתי הכנסת יהיו מלאים מפה לפה, יורגש רטט באוויר מקולות התפילה הבוקעים מן הלבבות, וההמונים יבקשו מחילה וכפרה. אבל האמת הנוקבת והעמוקה היא זו: **האתגר הקשה ביותר אינו נמצא בינינו לבין בורא עולם במרומים - הוא נמצא כאן, על הארץ, בינינו לבין האדם שעומד ממש לצדנו.**

קל להרכין ראש מול אינסוף ולשפוך דמעות. קל הרבה יותר לבקש סליחה מהשמיים המרוחקים מאשר לעשות את הצעד המפחיד, המטלטל וההכרחי מכול: להסתכל לאדם אחר, בשר ודם, ישר בעיניים. הצעד הזה דורש להניח בצד את האגו, לוותר על חומות ההתגוננות, לבקש סליחה אמיתית, ולראות אותו - לא דרך מסכי הניכור והמגירות שבהן קיטלגנו אותו לאורך השנה, אלא בגובה העיניים, פשוט כאדם.

> האתגר הקשה ביותר הוא בינינו לבין האדם שעומד לצדנו

הרי התשובה האמיתית אינה רק סערה רוחנית חולפת, כזו שמשתקת ברגע שנסגר מחזור התפילה של נעילה. היא דורשת אומץ אזרחי, מוסרי ואנושי יוצא דופן. חז"ל כבר לימדונו כי עבירות שבין אדם לחברו אין יום הכיפורים מכפר, עד שירצה את חברו. הרב יונתן זקס זצ"ל זיקק את המחויבות הזו למילים חדות ומדויקות: "חברה חזקה אינה נבנית על ידי כך שנכפה את דעתנו על האחר, אלא על ידי כך שנעניק מקום לאחר. היכולת להקשיב למי שאינו חושב כמונו היא המבחן העליון של בגרות חברתית ומוסרית."

אנחנו חיים ברגע היסטורי מורכב שבו החברה שלנו מפולגת, סדוקה ומדממת. הגשרים שאנו כה זקוקים להם כעת לא ייבנו ממילים יפות ומסיסמאות ריקות, אלא רק מהסכמה עמוקה לראות את כאבו, את פחדיו ואת עצם קיומו של האחר.

כשקול השופר יפלח את החלל השנה, הוא לא אמור רק להרטיט את הלב ברטט חולף - הוא אמור להרעיד את האדמה המוכרת תחת הרגליים שלנו. הוא קורא לנו להתעורר משנתנו. **המבחן העליון שלנו בימים האלה לא יימדד רק בעוצמת התפילה בבית הכנסת או באורך המזמורים, אלא בעיקר בדרך שבה נביט, נדבר ונגהג באדם שיושב מולנו ביום שאחרי.** *שתהיה לכולנו שנה של אומץ חברתי, עיניים פקוחות ואהבת אמת.*

אשכולות בשטח

פעילויות הקיץ של אשכולות

פסגת הדרך: קורס הדרכת טיולים לבנות השירות במערכת החינוך

בטקס מרגש עם זריחה בבית הכנסת העתיק במצדה, ציינו 65 בנות שירות את סיומו של 'קורס תו תקן' - קורס הדרכת טיולים אינטנסיבי שנמשך חודשיים. כעת הן מצטרפות למשפחת "אשכולות", לקהילת מדריכי הטיולים בישראל ויהיו חלק מ- 160 מדריכות הפועלות במרכזי הסיור והתודעה השונים ברחבי הארץ ומובילות את דור העתיד בשבילי המורשת והטבע.

פסטיבל חמשישי

בשיא ימי החופש הגדול, חודשי יולי-אוגוסט התעוררו לחיים: פסטיבל "חמשישי" של "אשכולות". הפסטיבל סחף מאות משפחות ומטיילים מכל רחבי הארץ. חגיגה ארץ-ישראלית שוקקת חיים שהפכה לאחד משיאי הפעילות של הקיץ! בסופי השבוע ערכנו כ-50 סיורים והצטרפו אלינו 7000 מטיילים, לסיורים מגוונים, מעשירים, רטובים, יבשים ובעיקר שוברי שגרה ומלאי חוויה לכל המשפחה.

מרימים את העיניים לשמיים: מסע לילי בין כוכבים

במהלך הקיץ הפכו מרכזי "אשכולות" את הלילות הלוהטים לחוויה קסומה של תצפיות אסטרונומיה. ב-20 מוקדים שונים - מאילת בדרום ועד רמת הגולן בצפון - יצאנו יחד עם 21,000 מטיילים למסע מרתק בין כוכבים. זכינו להכיר את גרמי השמיים, צפינו בכוכבים, ערכנו פעילויות ויצירות לילדים, שמענו הסברים וסיפורים מרתקים וחווינו יחד חיבור ייחודי לקסם של הטבע בלילה.

עולות שלב: קמפוס קפיצת מדרגה

בסיום שנה בה הדריכו מגוון רחב של אוכלוסיות מכל רחבי הארץ, סיכמו בנות השרות את העשייה ב'קמפוס קפיצת מדרגה'. שלושה ימים של כיף, הוקרה, עיבוד וקבלת כלים להדרכה בשנה ב'. הבנות השתתפו בסדנאות מגוונות כמו הנחיית קבוצות, ליקוט ודרמה. הקמפוס העניק להן כלים מקצועיים להעמיק את איכות ההדרכה וללוות את מדריכות שנה א'.

בונות את התודעה: סמינריון הכנה למדריכות מרכזי התודעה תשפ"ז

במהלך הקיץ נערך סמינריון הכנה לנבחרת בנות השירות הלאומי שישרתו כמדריכות במרכזי התודעה של "אשכולות". הבנות עברו סמינריון של חמישה ימים גדושים בתוכן, הרצאות מעצימות, סיורים בשטח והיכרות מעמיקה עם מרחבי ההדרכה והקהלים השונים שאותם יפגשו במהלך השנה. לצד הפן המקצועי, הבנות קיבלו כלים מעשיים לשנת השירות - החל מהתנהלות כלכלית נכונה ועד כלים בפסיכותרפיה והתנהלות בדירה. הסמינריון היווה כר פורה ללמידה, היכרות, גיבוש וחוויה. בהצלחה!

"שלי ושלכם - שלה הוא" נופש נשים

בתחילת חודש תמוז, בשיתוף פעולה ייחודי של אשכולות ותורתם אומנותם, יצא לדרך נופש נשות האברכים של הציבור הדתי לאומי במלון לאונרדו בירושלים. הנופש הייחודי, שיועד כולו לנשים שמחזיקות במסירות יומיומית בית של תורה, אמונה ושליחות, העניק למשתתפות את ההזדמנות להניח בצד את עומס השגרה, הילדים והאחריות - ולהתמלא בכוחות חדשים. כ-220 נשים נהנו מתוכנית עשירה שכללה תכני עומק, סדנאות מגוונות, מעגלי שיח ומרחב נשימה שהעניקו להם חיזוק, אור וצידה לדרך. באירוע נרשמה התרגשות רבה, והמשתתפות סיכמו את החוויה כיוזמה מעצימה של מילוי מצברים.

אלול ישראלי: סיורי סליחות ברחבי הארץ

עם בוא ימי הרחמים והסליחות, פתחו מרכזי "אשכולות" וקק"ל את עונת סיורי הסליחות הליליים בכל רחבי הארץ. אלפי מטיילים, משפחות וקבוצות יוצאות למפגש שכולו חוויה ישראלית של מסורת, מורשת, חיבור והתחדשות. הסיורים בעיצומם ואתם מוזמנים להצטרף אלינו למסע של סליחות בין סמטאות, סיפורים, ניגונים, אנשים ומקומות שמחברים אותנו לעבר, להווה ולעתיד.

חוות בנבה

כשאהבת הארץ הופכת לדרך חיים

▪ אסף ארזי ▪
מנהל חינוכי, אשכולות

הסיפור של החלוציות הישראלית צרוב אצלנו כתמונה של מייבשי הביצות בעמק, נוטעי הפרדסים בשרון ומקימי יחידות הפלמ"ח...

וחלוציות היום? הרוח השקטה שמחברת בין עבודת כפיים, אהבת הארץ, הגנה על המולדת ואחריות לכלל - עדיין בנוף! היא פשוט לבשה צורה חדשה, אותנטית ופועמת במרחבים של בנימין, אפרים, יהודה ומנשה.

מצפון ליער אום-צפא, על נקודה הצופה אל הנוף, הוקמה לאחרונה חוות בנבה. החווה נושאת את כינויו ומנציחה את זכרו של אל"ם יצחק בן בשט ז"ל ("בנבה").

אל"ם יצחק בן בשט ז"ל

על החווה

מיקום אסטרטגי היוצר רצף בין נווה צוף ועטרת.

מיושבת ע"י שני בני הישוב: אליהו שגדל בנווה צוף מינקות ותמר שהגיעה לישוב כילדה קטנה עם הוריה לאחר שפונו מגוש קטיף.

נמצאת בצמוד ליער אום-צפא, שמורת הטבע הראשונה בארץ ישראל.

בנבה

אל"ם יצחק בן בשט בנם של רפי ועדנה, אח לחמוטל, ציפי, סיון ז"ל וענת, בן נווה צוף, מפקד נועז ומוערך בצה"ל, נפל בקרב הירואי בשג'אעייה במהלך מלחמת חרבות ברזל. **בנבה ז"ל אשר גדל על אהבת הארץ והקדיש את חייו לביטחונה, ייצג בדמותו את החיבור העמוק בין שורשי ההתיישבות לבין המסירות המוחלטת למדינה.**

לאחר סיום תפקידו היה בתהליך פרישה משירות קבע. עם פרוץ מלחמת חרבות ברזל הגיע לעוטף עזה, בקיבוץ בארי חבר לכוח מיחידת הניוד, ובאומץ רב חילצו עשרות אזרחים מבארי; בהמשך פעל כמפקד בכיר בניהול חטיבת גולני במשך התמרון.

בדצמבר 2023, נר שישי של חנוכה, יומיים אחרי יום הולדתו ה־44, בנבה נפל בקרב הירואי יחד עם עוד תשעה לוחמים נוספים בסג'עייה כשחתר למגע לחלץ פצועים.

בעלי החווה

מי שעלו אל השטח ומובילים את העשייה היומיומית בחווה הם אליהו (29) ותמר (26) כהן עם שני ילדיהם הקטנים: אלה (4) ומאיר (2.5) שגדלו שניהם גם כן בנווה צוף ונשמו מגיל צעיר את אותם ערכים שעליהם גדל בנבה ז"ל.

חברים מספרים על מנהיג בעל ערכים ומוטיבציה, מפקד נערץ וחבר טוב; אדם שבולטים בו חיבור עמוק לארץ, אחריות לאומית ורוח עשייה שידע באישיותו בשקט ובענווה לגבש את מי שסביבו למען המטרה והשליחות ולהיות איפה שצריך אותו עם כל הלב.

עבור אליהו ותמר לא מדובר בהרפתקה חולפת, אלא כהמשך טבעי למורשת שספגו בבית ולדרכו של בנבה: "כשאתה קם מוקדם בבוקר לקור של ההר, לסיור רכיבה על הסוס ולסריקות של השטח" מספר אליהו, "אתה מרגיש חיבור עמוק לסביבה ומבין את חשיבות ומשמעות השליחות והעשייה שלקחנו על עצמינו במגורים כאן ואת תרומתה לביטחון האזור".

נוכחות שמייצרת רצף וביטחון

חוות בנבה אינה עומדת לבד; היא חוליה מרכזית בתפיסה מרחבית רחבה, שמטרתה ליצור רצף התיישבותי ורשת ביטחון בין נווה צוף לעטרת. הנוכחות החקלאית בשטח, הרעייה השוטפת ושמירת השטחים הפתוחים יוצרות נוכחות רצופה במרחב, ומסייעות במניעת הברחות ופעילות בלתי חוקית באזור.

כמו בנקודות ההתיישבות הראשונות שלפני הקמת המדינה, וכמו במסלול חייהם של מפקדים ולוחמים שצמחו בהתיישבות, גם כאן הציבור מבין כי חקלאות ועבודת אדמה הן קו ההגנה והשמירה הטוב ביותר על מרחבי המדינה בדיוק כפי שאמר יוסף טרומפלדור לפני יותר ממאה שנה: "במקום בו תחרוש המחרשה היהודית את התלם האחרון - שם יעבור גבולנו".

שורשים ועתיד

החזון של משפחת כהן אינו מסתכם בשמירה על קרקעות בלבד. המטרה היא להצמיח מתוך השטח חווה חקלאית גדולה, יצרנית ועומדת בפני עצמה - כזו שתשלב גידולים חקלאיים, רעייה וייצור מקומי איכותי, שתהיה גלעד חי ופועם לזכרו של בנבה ז"ל.

הדרך אינה קלה, והיום-יום דורש עבודה קשה מנץ החמה ועד שקיעה, התמודדות עם תנאי מזג האוויר וטיפוח השטח מאפס. אך דווקא בקושי הזה מתגלה הגבורה השקטה: גבורה של משפחה צעירה שבוחרת לקום כל בוקר מחדש, ליישב את הארץ במו ידיה, ולהוכיח כי **רוח החלוציות והמסירות של מייסדי הארץ ומגיניה חיה, נושמת ומשגשגת גם כיום.**

נביאים בצל עצי אום צפא:

מסע בזמן בין טבע, היסטוריה ונבואה

כשמשפחת כהן רועה את הצאן ביער אום צפא, היא פוסעת בדיוק באותם שבילים שבהם צעדו יהושע, שמואל, שאול ודוד. יער אום צפא, בו ממוקמת החווה, אותו שריד יקר ליערות הקדומים של הר אפרים, הוא הרבה יותר מסתם פיסת טבע ירוקה בנוף בנימין. עבור חובבי הטבע, הוא מעורר געגוע לימים עברו, כשהטבע היה פראי ונוכח יותר. עבור ותיקי נווה צוף, הוא מזכיר את דמותו של שומר היער הקשיש, שנוכחותו במקום עוד מהתקופה המנדטורית מעידה על חשיבותו של היער כבר לפני עשרות שנים כשמורת הטבע הראשונה בישראל. אך מעבר לערכו הנוסטלגי והאקולוגי, **היער טומן בחובו היסטוריה מקראית וזיקה מרתקת לדמויות מפתח בנבואת ישראל.**

תלונתם של בני אפרים ליהושוע בן נון על הנחלה המיוערת שקיבלו מעידה על אופיו הטבעי של האזור באותה תקופה. תגובתו המנהיגותית של יהושע, בן שבט אפרים בעצמו, שדוחקת בהם לכרות עצים ולבנות לעצמם ערים, מעידה על ההבנה כי הטבע מהווה אתגר להתיישבות. העיר תמנת חרס שנבנתה על ידי יהושוע עצמו בהר אפרים ושם נקבר מזוהה על ידי המחקר בח'רבת תיבנה הסמוכה.

האם השם "צפא" משמר את השם "צוף"? מקום מושבו ולידתו של שמואל הנביא? אבי הנחלה וסבו של אלקנה, "ויהי איש אחד מן הרמתים צופים מהר אפרים ושמו אלקנה... בן־צוף אפרתי" (שמואל א', א).

סיפורו של שאול המלך, שיצא לחפש אחר אתונות אביו ומוצא את המלוכה, מתרחש גם הוא במרחבים אלה. גם בתקופה הסוערת בה דוד נרדף על ידי שאול, אנו מוצאים את יער אום צפא והאזור הסובב אותו כזירת בריחה ומפלט. בריחתו של דוד מגבעה, בירת בנימין, מתרחשת - דרך הר אפרים ומערבה אל שמואל הנביא ברמתיים צופים.

בין דמויות הנביאים אנו מוצאים גם נביאה אחת בולטת - דבורה. "והיא יושבת תחת תמר דבורה בין הרמה ובין בית אל בהר אפרים" (שופטים, ד,ה'). בית אל שבהר אפרים מזוהה כיום עם הכפר ביתילו, הממוקם כחמישה קילומטרים דרומית ליער אום צפא. קרבה גיאוגרפית זו מחזקת את התפיסה כי האזור כולו היה מרכז של פעילות נבואית והשראה רוחנית. מכאן עולה המסקנה המעניינת כי "ארץ צוף" היא למעשה "ארץ צופה" או "ארץ נביא" - הארץ שממנה בקעה הנבואה.

הד צעדיהם של שמואל, דוד ודבורה הנביאה אינו נשמר רק בין דפי התנ"ך - הוא פוגש בכל בוקר מחדש חלוציות ואהבת הארץ וההיסטוריה התנ"כית מתעוררת לחיים.

▪ נועם קליין
מנכ"ל מרכז תודעה 'המקום'

המקום ליהדות בלב תל אביב

בין שינקין לפרשת השבוע: הלב היהודי הפועם של תל אביב. מי שיסייר ברחובותיה התוססים של תל אביב בשעות הערב של חודש אלול, יפגוש את פניה המוכרים של ה'עיר ללא הפסקה': בתי קפה מלאים, מרכזי תרבות מערביים וקצב חיים מהיר ומודרני. אך בלב המטרופולין הזה, ממש מתחת לפני השטח, מתחולל בשנים האחרונות מפגש מרתק, שקט אך עוצמתי.

בהמשך למשבר הזהות שסביב המלחמה או מהרבה סיבות נוספות, אלפי תל-אביבים, שרחוקים מאוד מהגדרות ושיוכים מגזריים קלאסיים, מחפשים ומבקשים קשר בלתי אמצעי אל השורשים המשותפים של כולנו.

במרחב המאתגר הזה, פועל 'המקום' - עוגן רוחני ותרבותי ייחודי, שמצליח להוות גשר של זהות ותרבות יהודית בסביבה ייחודית. 'המקום' ממוקם ב'בית אוהל שם' - היכל התרבות שייסד ביאליק המשורר הלאומי, צמוד לרחובות שיינקין ורוטשילד ומייצר מגוון תכנים ומפגשים, כבר 19 שנה.

הכוח של "אשכולות": מדרשת התודעה משנה את השטח

ההצלחה של 'המקום' קיבלה תנופה בזכות השותפות האסטרטגית עם "אשכולות" - פורום המדרשות לסיור ותודעה ישראלית.

החיבור הוליד את פעילות מדרשת התודעה הייחודית של המרכז, המביאה את המקצועיות, העומק והניסיון של רשת "אשכולות" הארצית, היישר אל רחובות הכרך הגדול.

במסגרת שיתוף פעולה זה, מדרשת התודעה של 'המקום' מפתחת ומפיקה תוכניות תוכן ייעודיות, סיורים חווייתיים וסדנאות עומק ורשת "אשכולות" מעניקה את המעטפת הפדגוגית והארגונית, מסייעת באיגום תקציבים ובגיוס והדרכה לבנות שרות לאומי ומאפשרת ל'המקום' להרחיב את מעגלי ההשפעה שלו בצורה משמעותית. השילוב בין ההיכרות האינטימית של צוות המרכז עם הקהל התל-אביבי, לבין הידע המקצועי והחזון הלאומי של "אשכולות", יוצר מכפיל כוח אמיתי.

מתחת לפני השטח, מתחולל בשנים האחרונות מפגש מרתק, שקט אך עוצמתי

מנפצים את מסכי החדשות: פריסת הפעילות

כאשר צוללים אל תוך הנתונים של "המקום", מגלים עושר תרבותי וחינוכי יוצא דופן, המתחלק בין פעילות ערב שוקקת לבין מהפכה חינוכית בשעות היום.

בפעילות הקלאסית לציבור מבוגר (מעל 18) של תושבי מרכז העיר, מגיעים בשנה בקביעות למעלה מ-1,200 משתתפים "תל אביבים". בשעות הערב, המרכז הופך לכוורת אנושית שוקקת. הקהל המקומי מציף את חדרי הפעילות כדי לקחת חלק במגוון קורסי עומק: החל מלימודי גמרא, חסידות ותנ"ך, דרך צלילה אל כתבי הרב קוק, ועד לסדנאות חשיבה הכרתית (ימימה) המבוקשות כל כך במרחב העירוני.

קהילות מגוונות ותוכניות ייעודיות:

'המקום' נותן מענה מדויק לקהלים ייחודיים בעיר, כולל תוכניות מנהיגות לסטודנטים, תוכניות מותאמות לדוברי צרפתית ואנגלית ותוכנית חברותות ייחודית המפגישה ללימוד משותף אנשים מרקעים שונים.

החיבור מעמיק עוד יותר בשבתות משותפות חווייתיות, וכן בהופעות ואירועי תרבות סביב מעגל השנה והחגים.

עדי אלקיים, אשת שיווק שנחשפה לפעילות מציינת ביחס לפרויקט המנהיגות לצעירים ב'המקום': "היכולת של הצוות לקחת סוגיות מורכבות מארון הספרים היהודי ולהפוך אותן לרלוונטיות לחייהם של סטודנטים בתל אביב היא אמנות לשמה. הצעירים שמגיעים לתוכניות האלה מסיימים אותן עם חיבור עמוק בהרבה למסורת ולעם שלהם, ומבינים שהיהדות היא לא 'של מישהו אחר' - היא הסיפור של כולנו".

מהפכת הבוקר - מעל 220 קבוצות מהארץ כולה!

לצד העבודה עם הקהל המקומי, השנה נרשם שיא חסר תקדים בפעילות הבוקר של מדרשת התודעה בשותפות 'אשכולות'. מעל ל-220 קבוצות של תיכונים, מכינות קדם-צבאיות, ישיבות תיכוניות, אולפנות, וקבוצות מאורגנות הגיעו למרכז.

אלו קבוצות שהחליטו שהגיע הזמן לפגוש את תל אביב בעומק, לגעת במורכבות ובחיבורים, ולא להסתפק רק במה שנשקף אליהם דרך מסכי החדשות.

שושנה ירנברג, רכזת הפעילות מוסיפה: "מדובר בסדרת מפגשים חווייתיים בלתי אמצעיים, שמזמנים מפגש עוצמתי עם תוכן שחדש למשתתפים בפעילות. הסיורים, ההצגות והמפגשים עם התלאביבים לגווניהם, מזמנים שיח אחר שעל פי רוב מהווה פתח לשיעורים וחשיבה לאחר החזרה של התלמידים לפעילות החינוכית בתוך המוסד. אנו פותחים פתח שלאחריו הצוות החינוכי הקבוע, פועל ולומד עם החבר'ה בהשראת הביקור בתל אביב".

ההשפעה בשטח ניכרת היטב בדבריהם של השותפים לעשייה במרחב הציבורי. שלומית, רכזת חברתית בתיכון ממלכתי בראשון לציון משתפת: "שיתוף הפעולה עם מדרשת התוכן של 'המקום' ו'אשכולות' פתח לנו צוהר לפעילות שלא הכרנו.

התכנים שהם מביאים, בנויים בצורה כל כך חכמה ורגישה לקהל שלנו. הם הצליחו לגעת בנקודות הכי עמוקות של הלב הישראלי והיהודי של התלמידים שלנו, בלי לעורר התנגדות או שיח של מחלוקת ממנו חששתי כל כך".

"העבודה כאן בתל אביב דורשת משאבים רבים ומאמץ תמידי, אך הפירות מדהימים", מסכם חיים ותקין. "אנחנו רואים כאן מהפכה שקטה של ממש. אלפי אנשים שמגיעים מדי שבוע ללמוד, לשמוע ולהתחבר. המטרה שלנו היא להמשיך, להגדיל את היצע הקורסים, להגיע לעוד קהלים ולבסס את הזהות היהודית בלב המרחב התל-אביבי כעוגן של אחדות וחיבור".

הנטייה הטבעית של כל ציבור היא לעיתים להישאר בתוך המרחבים המוכרים והבטוחים של הקהילה המוכרת. אולי באופן מפתיע, דווקא **המגוון והססגוניות של תל אביב מזכירים לנו כי המשימה הלאומית הגדולה של דורנו נמצאת במרכז הארץ, בלב ליבה של התרבות הישראלית. להכיר, להיפגש ולבנות יחד מרחב של זהות יהודית - ישראלית משמעותית, משותפת.**

האתגר לאחר שלש שנים מורכבות הוא להקשיב, להשמיע ולבנות יחד קומה נוספת של אחדות וזהות יהודית משותפת, ללא מחיצות ובגובה העיניים. **המהפכה השקטה של תל אביב כבר כאן, והיא מחכה לכולנו.**

הביקוש הקיים פה ללימוד מותיר אותנו נפעמים בכל פעם מחדש

נקודת מפגש בלב הכרך: לחבר בגובה העיניים

האתגר הגדול של העצמת זהות יהודית בת"א, טמון ביצירת מרחב פתוח ומזמין. הציבור בעיר מאופיין בסקרנות אינטלקטואלית גבוהה וברצון עמוק למשמעות, אך הוא נרתע מטבעו ממסגרות נוקשות. עם 19 שנות ניסיון ולאחר הרבה תהליכים של ניסוי וטעיה, 'המקום' השכיל לפתוח דלתות לרווחה, המאפשרות לכל אדם להיכנס, לשאול, ללמוד ולהתרגש מנכסי צאן הברזל של התרבות היהודית.

"הציבור התל-אביבי לא מחפש שיטיפו לו, הוא מחפש שפה שתדבר אליו בגובה העיניים ובכנות", מסביר חיים ותקין, רכז מדרשת התוכן של המרכז. "כשאנחנו פותחים כאן ספר שמואל, רמב"ם או טקסט חסידי, המטרה שלנו היא להחזיר את האוצרות שממתינים על מדפי 'ארון הספרים היהודי' לבעליהם החוקיים...

נוצר כאן חיבור עמוק, אינטלקטואלי ונשמתי, שמאפשר לכל משתתף לפגוש את הזהות שלו מתוך בחירה חופשית וגאווה גדולה. הביקוש הקיים פה ללימוד מותיר אותנו נפעמים בכל פעם מחדש".

הפעילות הזו מתורגמת לשפה תל-אביבית עכשווית: ערבי ניגון ושיח, פאנלים אקטואליים המפגישים בין עולם המשפט והפילוסופיה המודרנית לבין המסורת והמורשת היהודית, וסדנאות יצירה וכתיבה השואבות השראה מהמקורות.

אשכולות (ע"ר)
מרכזי הסיור והתודעה של ישראל

וְאֶתֵּן לָךְ
אֶרֶץ חֶמְדָּה
נַחֲלַת צְבִי
צִבְאוֹת גּוֹיִם

ירמיהו, נ' י"ט

צילום: שחר כהן

חג שמח לכל בית ישראל!

תמונת סלפי

תמונת סלפי הדרכה עם קבוצה מגוונת מחייכת ברקע.
אם הייתם אומרים לי בתחילת השנה שאעמוד ככה בביטחון מול קבוצות, לא הייתי מאמינה. **למדתי למצוא שפה משותפת עם אנשים שחושבים אחרת ממני לחלוטין,** לזהות את הגבולות שלי ולעמוד בקור רוח מול סיטואציות מורכבות. השירות בנה אותי מחדש - למדתי לצמוח, ולא לפחד לחלום בגדול. קיבלתי כלים לחיים וביטחון שאין דבר שהוא בלתי אפשרי.
#מדרשתשומרון #הדרכתטיולים #איזבלתיאפשרי #בנותשירות

קפתה את הלב

יש לי זכות עקית לפתוח למטיילים את הלב! כשאני מראה לחיילים או לתלמידים בשטח איך הפסוקים קמים לתחייה מול העיניים שלהם - משהו משתנה באוויר. כשאנחנו עומדים ליד גת עתיקה צמודה לכרם ענבים משגשג, וקוראים את נבואת ירמיהו "עוד תטעי כרמים בהרי שומרון" **כולם מביניים שאנחנו חלק מסיפור גדול.**
#מדרשתשומרון #תניך בשבילים #אהבת הארץ

חיות את השטח

אמונה וטליה
מדריכות טיולים שנה ב'
במרכז סיור ולימוד **שומרון**

✦ ✦ ✦

רני, אוריה שקד ושני
מדריכות טיולים שנה ב'
במרכז סיור ולימוד **קשת יהונתן**

חלק השאלץ

לא דמיינתי שאזכה להיות שותפה לימים של גאולה, לחזרה ליישובים בצפון השומרון ולראות אותם מתמלאים מחדש בחיים, בילדים ובמטיילים... לעמוד בתצפית מרהיבה מול קבוצה במקום שהיה עזוב שנים ולהסביר על השיבה לאלון מורה **ולהבין שאני לא רק מספרת היסטוריה - אני ממש חלק ממנה! איזה זכות!**
#מדרשתשומרון #גאולהבשבילים #חברותהביתה

לחיות את הטוב

החיים בגולן הם פשוט עולם אחר! נופים מטורפים שפותחים את הלב ומרחבים אינסופיים. היציאות לריצה מסביב למושב תמיד נגמרות בלראות איזו גירית, צבי ולפעמים אפילו דלקן! **התאהבנו בחבל הארץ הזה,** ומי שטייל איתנו פשוט הרגיש את זה.
#קשתיהונתן #חיותאתהחלום #הגולנשלי

החזרת הדר גולדין

הדרכנו קבוצה ביום שנראה הכי רגיל בעולם, ובאמצע המסלול התקבלה הבשורה על החזרת גופתו של הדר גולדין הי"ד. פתאום כל ההדרכות שאנחנו מעבירות על מורשת קרב, הגיבורים שלנו **והחיבור בין העבר להווה קיבלו משמעות מצמררת.** ברגע אחד הבנו איזה זכות ושליחות זו ללמד על ארץ ישראל דרך האנשים שהקריבו למענה. זה רגע שלא נשכח לעולם.
#קשתיהונתן #מורשתקרב #גולן

לא רק עשייה

אחרי יום שלם של הדרכות ברגליים, כשהגוף עייף והלב מלא, יש רגע אחד שבו הכל נרגע. קפה של לילה מאוחר ושיחות נפש אל תוך הלילה עם הבנות לצוות בדירה... **השירות הלאומי במדרשה הוא הרבה מעבר לשעות ההדרכה בשטח** - הוא בית אמיתי, צוות שנותן גב חזק וסביבה שרואה אותך קודם כול כבן אדם. גיליתי שהמקום הזה הוא לא רק עשייה, **הוא פשוט המשפחה השנייה שלי.**
#מדרשתשומרון #שירותלאומי #בית

אשכולות (ע"ר)
מרכזי הסיור והתודעה של ישראל
משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות
האגף לתרבות יהודית יוצרים חיבור לנשמה
סטודיו בת עמי

שמיניסטית!
המסע שלך מתחיל כאן
מסע בארץ

מתעניינת בעולמות ההדרכה?
בואי להכיר את עולמות הטיולים והתודעה שלנו

חוה"מ סוכות, טז-יז תשרי, 27-28.9
מחיר מסובסד 180 ₪ בלבד (במקום 500 ₪)

המסע מתקיים
בשני איזורים לבחירתך

מספר המקומות מוגבל

או

גלבוע
לינה בשטח

הרי ירושלים ומדבר יהודה
לינה בחאן

מסלולי טיול
עוצרי נשימה

סדנאות ושיחות
מעוררות השראה

קומזיץ ותצפית כוכבים
תחת כיפת השמיים

זמן איכות
חיבור לארץ ומפגש חברות

לפרטים גפן: 058-4311444 | להרשמה: www.eshkolot-il.com

אורי מאור | מנכ"ל מסו"ל 'בשבילנו' זכרון יעקב
מחבר סדרת רבי המכר ארץ המעיינות

ראשוניות והתחדשות:
טיול בעין יבקע ונחל ציפורי

לקראת ראש השנה נצא לטייל אל עין יבקע שבגליל התחתון. מעיין קסום הרומז לנו בשמו על ראשוניות והתחדשות, באזור יפיפה, בין מים זורמים לעצי רימונים עמוסים בפירות, המזוהים מאד עם החג מחכה לנו פינת חמד ארצישראלית.

עין יבקע, הוא אחד משלושת הנביעות העיקריות המזינות את נחל ציפורי - נחל איתן הזורם מהרי נצרת לנחל קישון. המעיין נובע לאורך כל השנה לבריכה באורך כ- 25 מטר ומושלם למשפחות!

'ראס אל עין'

בנחלים רבים בארץ הזורמים כל ימות השנה, המעיין שמזין את ראשית הזרם נקרא בפי תושבי האזור הערבים "ראס אל עין" (ראש המעיין) או "ראס א-נבע" (ראש הנביעה). תופעה זו מוכרת לנו מנחל צלמון בגליל, נחל אורן בכרמל, נחל עוג'ה בבקעה וגם מנהר הירקון - שם הגדילו עשות וקראו לעיר הסמוכה למעיין על שמו "ראש העין".

גם עין יבקע נקרא 'ראס אל עין' משום שמימיו בוקעים ונובעים מן האדמה. שמו הערבי כאמור הוא ראס אל עין ושמו העממי הוא מעיין הסוסים משום שהמקומיים היו באים לכאן להשקות ולרחוץ את סוסיהם.

מבריכה רומית ועד טחנת הנזירים

מי המעיין הצלולים נובעים לאורך כל השנה אל בריכה עתיקה מהתקופה הרומית. בעבר הוזרמו ממנה המים לאמת מים שהוליכה את המים לחלקות חקלאות קרובות ואל טחנות קמח באזור. כנראה שנזירי המסדר הכרמלתי שיפצו את הבריכה כדי לנצל את עוצמת המים עבור "טחנת הנזירים", טחנת הקמח השוכנת במורד הנחל.

המעיין זורם בפלג יפה, קצר ומוצל שלאורכו פינות ישיבה מוצלות. עין יבקע הוא אחד מהמקורות של נחל ציפורי, ניתן להמשיך לאורך הנחל במסלול שרובו מונגש וללכת כ-2 ק"מ במורד הנחל עד לטחנת הנזירים היפה והמיוחדת.

בין שגרה לנביעה

הנחל האיתן, הזורם מדי יום ביומו, מסמל את השגרה ואת החיים הזורמים בביטחון לאיטם, ומאידך, המעיין הנובע מסמל התחדשות מתמדת - מים חדשים וזכים פורצים ממנו אל אוויר העולם.

ראש השנה הוא זמן ראוי למחשבה מהם הדברים בשגרה שלנו שאותם אנו מבקשים לחזק ולהמשיך ואלו תחומים בחיינו דרושים התחדשות, רעננות ומבט חדש על מנת שנוכל לשפר ולהיטיב אותם. בעת שהותכם במעיין, רק נאחל שתהיה שנה טובה, שנהיה לראש ולא לזנב ושירבו זכויותינו כרימון. שנה טובה!

סוג הדרך...

מסלול משפחות, מונגש

כמטר עומק

גליל תחתון

עין יבקע

עגלת קפה
"המלך בשדה"
שדה יעקב

הטיפים של דודו

דודו כהן, רשת חנויות ארץ

דברים טובים באים בזוג

למי שלא מכיר, כאן דודו כהן מרשת חנויות "ארץ". כבר כ-20 שנה שאנחנו נושמים וחיים את השטח בארבע החנויות שלנו: שילת, ראש העין, שער בנימין, "אורחה" בירושלים ובאתר האינטרנט שלנו. הצוות שלנו כולו עבודה עברית, חבר'ה צעירים אחרי צבא ושירות לאומי - אנשים של אנשים, שאוהבים לטייל ושמחים לתת שירות מכל הלב לכל חלקי הארץ.

החודש בחרתי לדבר על אחד הפריטים החשובים ביותר לכל מי שרוצה לטייל בשטח בביטחון. אם צריך להצביע על פריט אחד שמפריד בין טיול מדהים לסיוט של יום שלם בשטח - אלו נעלי הטיולים שלכם. כפות הרגליים נושאות את כל משקל הגוף שלנו; כאשר מטיילים עם תיק על הגב העומס גדל משמעותית וכל צעד הופך למבחן. נעל טובה היא לא רק עניין של נוחות - היא מספקת יציבות, מגינה על הקרסול, מפחיתה עומסים ומקטינה את הסיכון לפציעות.

הנה הטיפים שלי לצעידה בשטח:

- **ללכת על בטוח:** בחרו נעל בגובה מתאים שתספק תמיכה טובה לקרסול. הנעל חייבת להתאים למבנה כף הרגל, למשקל הציוד שנושאים ולאופי המסלול.
- **אחיזה ואטימות:** נעל עם סוליה איכותית ומחורצת תספק אחיזה טובה יותר בשטח.
- **מתכננים טיול חורף?** חפשו דגמים עם ממברנות אטומות למים, כמו GORE-TEX או טכנולוגיות איטום מקבילות.
- **הזוג שלצידך:** נעל מצוינת חייבת גרב מתאימה. בחרו גרביים איכותיות מנדפות זיעה: הן שומרות על כף הרגל יבשה, מפחיתות חיכוך ומסייעות במניעת שלפוחיות וריחות גם בקילומטר ה-15.
- **חשוב לזכור:** תמיד הולכים בזהירות ומתאימים את קצב ההליכה לתנאי המסלול.

בשורה התחתונה: אל תקנו נעלי טיולים רק לפי המראה או המותג. הגיעו לחנות מקצועית, מדדו כמה דגמים, וקבלו התאמה אישית - כי נעל שמתאימה לאדם אחד לא בהכרח תתאים לאחר.

מה דעתכם: האם באמת חייבים נעלי טיולים כדי לטייל? את זה נגלה בטור הבא...

שנה טובה! מאחל לכם שנה מוצלחת, מלאה בטיולים, חוויות, עשייה והמון רגעים יפים בטבע.

במהלך חודש ספטמבר - בנות השירות של אשכולות זכאיות
25% הנחה על כל נעלי הטיולים בכל סניפי "ארץ"
על מגוון מותגים מובילים כמו סקארפה, אסולו, אקו, לה ספורטיבה, סלומון ועוד
*ללא כפל מבצעים והנחות

דקלה וצביקה זר

כבלים של אהבה

דרור פייטלסון, אתר פיקיוויקי

גיא בן הינום

אומרים שזר לא יבין. אבל אחרי 31 שנות נישואים והליכה משותפת בשבילי הארץ והחיים, מצאנו שגם דרך העיניים של "זר" אפשר לראות את הדברים הקרובים ללב.

נעים להכיר, אנחנו צביקה ודקלה זר. צביקה, מורה לשל"ח ושחקן, ודקלה, מטפלת בפסיכודרמה ושחקנית

מבחינתנו, לטייל בארץ ולטייל בתוך הלב או הזוגיות - זה מסלול דומה. שניהם דורשים קשב, נשימה ועצירות לתצפית.

הפעם, לקראת השנה החדשה, אנו מזמינים אתכם למסע זוגי של סליחה והתחדשות: נתחיל ממשכנות שאנגנים.

נעמוד מול תחנת הרוח. זה היה המקום הראשון שבו יצאו מבין חומות העיר העתיקה, כדי להקים משהו חדש. זוגיות, כמו מקימי השכונה, דורשת אומץ לצאת מההרגלים שלנו, מאזור הנוחות ולהוסיף שותף לחיינו, מתוך אמונה ותקווה לעתיד טוב יותר.

מגיעים לגיא בן הינום. בעבר נמתח כאן כבל סודי להעברת אספקה, תגבור וחילוץ פצועים (ניתן לראות כבל זה גם כיום - נסו למצוא). סיפור של הרבה אומץ וגבורה. גם בזוגיות יש רגעים של תהום או תחושת ריחוק. גם אז - לא נוותר. נמתח כבל של תקשורת ומאמץ יומיומי כדי להעביר "אספקה" של חום ותמיכה, גם כשהדרך נראית חסומה. (כבר אמרתם היום מילת אהבה אחד לשני?)

ממשיכים למעלות בני, להר ציון. העלייה במדרגות דורשת מאמץ פיזי, בדומה למאמץ להקשיב לשני (באמת!), לשנות נקודת מבט ולבקש סליחה. הטיפוס המשותף אל הנקודה שהייתה הכי קרובה לכותל, מקרבת ומחברת בין הלבבות.

משם נגיע ל חדר הנשיא בקבר דוד. מחדר הנשיא, יצחק בן צבי, שנבנה על גג קבר דוד צפו אל הכותל, בשנים שלא היה בשליטתנו. גם בתקופות שבהן לא הכל פתור בקשר, עצם היכולת לעמוד יחד, להביט לאותו כיוון ולרצות את אותה מטרה - היא זו שמחזיקה את התקווה והאמונה ונותנת כוח להמשיך.

סיום המסלול מול אבני הכותל הוא המקום המדויק לפתוח דף חדש. זו ההזדמנות לבקש סליחה על משקעי השנה החולפת, ולהתחייב להמשיך למתוח כבלים של אהבה ופרגון ולראות אחד את השני בעיניים טובות.

"גדולה תשובה שקדמה לבריאת העולם". בכל רגע, יש לנו את הבחירה לתקן ולשנות מתוך אהבה.

שתהיה שנה טובה של התחדשות, אהבה, מחילה וצעידה משותפת!

על הגובה
הסודות של כתר החרמון

מסע מחקרי בעקבות הסקר החדש של כתר החרמון, שלוחת שריון ושלוחת הר דוב

■ אורן זינגבוים ■
מנכ"ל מרכז סיור ולימוד גולן, ארכיאולוג, מרכז 'פרויקט הסקר'
צילומים: צוות הסקר

החרמון המוכר לנו הינו רק חלקו של הרכס הגדול והארוך הקרוי 'רכס החרמון' ושיאו בגובה 2814 מ' מעל פני הים. זהו שטח הררי וייחודי שמספר סיפור של טבע עוצמתי והיסטוריה מרתקת.
בשנה האחרונה זכינו לפעול במרחבי ההר הגדולים הרחק מעבר לתחנת הרכבל העליון והמוצבים הצבאיים. חלון ההזדמנות לחקירת המרחב נפתח בעקבות מבצע "חץ הבשן", שיצא לדרך בתחילת דצמבר 2024, עם נפילת משטר אסד. חטיבת ההרים יצאה לדרך וכבשה את כתר החרמון חמישים שנה אחרי שעזבנו אותו בפעם האחרונה.
במרחבים החדשים שנפתחו בפנינו, יצאנו לדרך עם פרויקט מחקרי ייחודי בהובלת מדרשת הגולן וחטיבת ההרים.

משימה מדעית בלבוש צבאי

נבחרת של כחמישים חוקרים יחד עם לוחמים ואנשי שדה מחטיבת ההרים ואוגדת הבשן, עלו על מדים, גויסו לשרות פעיל ויצאו למבצע צבאי לכל דבר, עם תשוקה לגלות את סודות החרמון ולחשוף עוד פיסת היסטוריה, מדע וטבע. מצוידים באביזרים שונים, ביניהם: מפות, ציוד סנפלינג, מכשירי הקלטה, משקפות, מכשירי ניווט, מכשירי תיעוד ומדידה הם יצאו להכיר את פיסת הקרקע הלא מוכרת והמיוחדת הזו.

עם מעטפת לוגיסטית מלאה, לוח זמנים קפדני ומשימות מדויקות ובשילוב מוסדות רבים: מדרשת הגולן, מכוני המחקר, אוניברסיטאות וגופים ממשלתיים הסקר יצא לדרך.

הסקר הקיף את הרכס כולו עד גובה 2,814 מ' בכתר החרמון, בשלוחת שריון, בשלוחת הר דוב ובשיפולי הרכס לעבר הבקעות. המראה בשטח היה מרגש: פרופסורים וחוקרים ותיקים שרצו בין הסלעים ממש 'כמו ילדים' - עם רשת פרפרים, מצלמות, עם מכ"מ או מבחנות ואפילו מדפסת עקבות! נפתח לפנינו עולם שלם, בתולי לחלוטין, שלא נחקר מעולם ברמה כזאת! פשוט חלום שמתגשם!

נבחרת של כ-חמישים חוקרים יחד עם לוחמים ואנשי שדה עלו על מדים ויצאו למבצע צבאי לכל דבר, עם תשוקה לגלות את סודות החרמון ולחשוף עוד פיסת היסטוריה, מדע וטבע.

משחר ועד דמדומי ערב ניצלנו כל דקה בתאי השטח שנקבעו. לכל אחד מאתנו היה זה אזור חדש ולא נודע ולכן לכל אבן, לכל חרפושית ולכל פרח הייתה משמעות עצומה! כל פרט וכל ממצא נאסף באמצעים דיגיטליים מדויקים והידע הצבאי והמדעי של מדינת ישראל על החרמון נבנה מחדש...

חור קטן באדמה ומעיין מפתיע!

בגובה 2,350 מטרים, ישבנו לכוס קפה בסמוך לאחד הצירים, מישהו הניח את הכוס שלו על הסלע ואז הבחין בחור קטן ממש ליד. הוא אמר: 'זה פוטניצאל למערה!' רשמנו את הנקודה וסימנו אותה על מנת לחזור. כעבור מספר שבועות חזרנו לאותו מקום והתחלנו לחפור בפיקוח אנשי המרכז לחקר מערות - לאחר כשעה של חפירה, החור הקטן הפך לחריץ בו ניתן לרדת למערה בעומק 8.5 מטרים! המערה הזו היא קצה הקרחון מהחוויות והמתגליות החדשות בחרמון.
עד היום היה מקובל במחקר שאין יישובי קבע במזרח החרמון מעל גובה 1450 ובדרום ההר מעל גובה 1200 בגלל חוסר במקורות מים הנחוצים להתיישבות. בסקר הופתענו לגלות מעיין בגובה 2360 מ' ומעיין נוסף בגובה מעט נמוך יותר. תגליות אלו מצטרפות לתיעודים של חוקרים וקבוצות שעלו להר טרם הקמת המדינה כדוגמת אהרון אהרונסון שעלה להר בשנים 1907 - 1918 מס' פעמים ורפי טהון שעלה בשנת 1933 עם המחנות העולים.

בסיום של שלב זה בסקר נאסף מידע רב אשר חלקו בא לידי ביטוי בספר מחקרים חדש על הרכס ועיקרו ישמש כבסיס למחקר, ללימוד ומידע בשנים הקרובות.

מבט אל האופק

זכינו אנו, וזכה עם ישראל, לעליה מחודשת אל מרחביו הקסומים של רכס החרמון. העלייה להר פותחת את הנשמה והמבט אל המרחב והאופק מגלה צפונות חדשות בלב.

בסקר זה צעדנו בעקבות העולים העבריים להר בתחילת המאה העשרים, בעקבות הלוחמים הגיבורים שלחמו כאן במלחמת יום הכיפורים ועד ימינו אנו בעקבות מבצע 'חץ הבשן' ובעקבות אבותינו, כפי שנאמר "תשורי מראש אמנה מראש שניר וחרמון" (שיר השירים ד,ח).

זו הזדמנות להודות למפקד החטיבה, לסגנו, לצוות חטיבת ההרים ולכל השותפים והמתנדבים הרבים על האפשרות לעלות ולחקור את המרחב.

הספר שיצא בעקבות הסקר והממצאים שבו הם רק ההתחלה למחקרים נוספים ותגליות חדשות שעוד יחשפו את סודותיו הנסתרים של ההר בשנים הבאות.

חזונו של אהרון אהרונסון (1918)

"אחיזה בלתי מעורערת ברכס החרמון הינה הכרחית ביותר היות וכאן כמו בכל מקום אחר בארץ ישראל, כתוצאה מניהול כושל של דורות, נעלמו לא רק היערות שהיוו את הדר האזור מימי קדם, אלא גם כמעט כל העצים והשיחים. המורדות התלולים נחשפו לסחיפה רצופה ההולכת ומחמירה. הקרקע הדשנה נסחפת אל הים ומותירה אחריה שלד כחוש... ברכס הרים זה כמו בכל ההרים והגבעות האחרים של ארץ ישראל יהיה צורך להשקיע במשך דורות, סבל ללא גבול, מאמצים בלתי נלאים, סבלנות של אוהב, מדע וטכניקה מעולים ואמצעים פיננסיים כבירים, על מנת לעצור את הסחף... להחזיר את הצמחיה המתמדת, ולבסוף לשקם את ההר ויערותיו... ברור שלא ניתן לצפות משום אדם אחר חוץ מהיהודי, שניתן להפקיד בידיו ביצוע משימות אלה להשגת רווחה לעמו ולארצו"

המראה בשטח היה מרגש: פרופסורים וחוקרים ותיקים שרצו בין הסלעים ממש 'כמו ילדים' - עם רשת פרפרים, מצלמות, עם מכ"מ או מבחנות ואפילו מדפסת עקבות!

בין החרמון

204 מיני צמחים מקומיים
הגדלים רק פה!

120 מינים של פרפרים
תועדו בחרמון, 33 מהם לא נצפו בשום מקום אחר בישראל

בית גידול ייחודי לעטלפים
יש 3 מינים ייחודיים בישראל רק לחרמון: נשפון משופם, אוזנן החרמון ועטלפון סופרנו

4 מיני זוחלים ייחודיים שממית החרמון, לטאת החרמון, נחשים: כרכן חלק וכרכן קרינים וצפע החרמון

להר חמישה שמות מקראיים:
חרמון, שיאון, שריון, שניר, אמנה

חוקר עם מדפסת עקבות

כהן גדול

בדרכו של שילה כהן הי"ד

חיוך כובש ואהבת הארץ

שילה, בנם של רותי ואריה ואח לאיתי, רביד, יזהר ותחיה רוני, נולד וגדל בשדרות במשפחה חמה, מכניסת אורחים ומאירת פנים, שהייתה העוגן בחייו. ילד יצירתי, מיוחד ומפתיע עם עיניים סקרניות וצורקות, גומות חן, חיוכים כובשים ומתיקות אין-סופית, "ילד של חיבוקים ואהבה".

את אהבתו לטיולים ספג מגיל צעיר, בטיולים משפחתיים, הליכות במסלולי הגולן האהובים, טיולים ברחבי העוטף, ולינת שטח באוהלים.

חברות אמת

שילה ניחן ביכולת מיוחדת לאהוב כל אדם, להאיר לו פנים ולהתעניין בו. איש של אמת, שפיו וליבו שווים, חברות הייתה ערך חשוב עבורו. הייתה לו יכולת הקשבה, וחבריו ידעו שתמיד אפשר לסמוך עליו, לקבל עצה טובה וגם ביקורת אוהבת אם צריך.

חבריו כתבו עליו: "אח וחבר יקר, חבר שתמיד היה שם בשבילי, תומך, מכיל בכל שלב שעברתי בחיים..."

"תודה על חברות אמת שלא תלויה בדבר. תודה שלימדת אותי מה חשוב באמת בחיים, שהמעטפת היא לא העיקר אלא מה שיש פנימה. תודה שלימדת אותי מהי מסירות אמיתית ואהבת הארץ".

איזו זכות גדולה יש לי בגיל צעיר להוביל, לעשות משהו גדול לטובת העם שלי והמדינה שלי

'תמיד בגדלות'

שילה היה חניך ומדריך בתנועת הנוער "בני עקיבא". מדריך אהוב, מחובר לחניכים ומשמעותי עבורם.

גם לאחר סיום ההדרכה, שילה שמר עם החניכים על קשר, והם היו מגיעים אליו הביתה למפגשים של צחוקים, לימוד, שיתוף או התייעצות על הבחירות לעתיד. בסיום 3 שנים של הדרכה כתב שילה מכתב אישי לכל אחד מהחניכים:

"במהלך שנות ההדרכה הייתם חלק בלתי נפרד משגרת היומיום שלי... תמיד חשבתי מה עוד אפשר לשפר מה עוד יקדם אותנו, איך נהיה מגובשים יותר, אנשים טובים יותר, אנשים עובדי ה'..." שילה סיים את המכתב באיחול שמהווה את תמצית שירת חייו: "'הבו גודל לאלוהינו..'

■ עם המשפחה בטיול למצדה

"תודה על חברות אמת שלא תלויה בדבר. תודה שלימדת אותי מה חשוב באמת בחיים, שהמעטפת היא לא העיקר אלא מה שיש פנימה. תודה שלימדת אותי מהי מסירות אמיתית ואהבת הארץ"

מכתב מחבר

כל דבר שאתם עושים בחיים תעשו בגדלות הכל בעוצמות אף פעם אל תעשו דברים חצי קלאצ' תמיד בגדלות, תמיד עד הסוף בין אם זה תפילה בסניף, ניקיון, כדורגל, כיבוד הורים או טיולים אל תעשו דברים בקטנות תעשו תמיד בגדלות"

להנות מהרגע, להקשיב ללב

שילה ידע תמיד ליהנות מהרגע. בזמנו הפנוי אהב לעסוק בריתוך כתחביב, להיות עם המשפחה, לבלות עם חברים ולטייל ברחבי הארץ. חיבורו העמוק לסביבה הוביל אותו ללמוד בישיבה התיכונית "סוסיא" בהר חברון, ולאחר מכן בישיבה הגבוהה "איילת השחר" באילת.

מפקד בשלדג: "איזו זכות גדולה להוביל ולשרת"

בדצמבר 2019 התגייס ליחידת שלדג. בהמשך יצא לקורס קצינים ונבחר למפקד צוות ביחידה, צוות צ'יקו.

בשבת כ"ב בתשרי, שמחת תורה תשפ"ד, 7 באוקטובר 2023, עם תחילת מתקפת הטרור על יישובי העוטף, שילה היה בבית, הוא לא היסס לרגע - לא חיכה להוראות מהיחידה, אלא יצא מייד לדרך, בדיוק כפי שהנחה את חייליו לנהוג לפני שיצאו לחופשת חג הסוכות מבלי איום שנראה באופק: "אני מצפה מעצמי ומכל אחד מכם לחתור למגע בהגנה על הבית. אם יקרה משהו ולא אפעל כך אני מודיע לכם - אזרוק את הסיכה, אעזוב את היחידה כי אני לא ראוי".

בתחילה הגיע לאזור תחנת המשטרה בשדרות בכדי לסייע, אך שם קיבל החלטה שיש מספיק כוחות וחתר להתקדם לכיוון יישובי העוטף. באחת הצמתים חבר לצוות של סיירת מטכ"ל. ויחד עימם נלחם בקיבוץ מפלסים, בצומת סעד ובקיבוץ בארי. בקיבוץ בארי הוא ניהל לחימה עיקשת עד אשר באחת ההיתקלויות נהרג מאש המחבלים, בן 24 בנופלו.

לאורך כל תקופת שירותו, שילה חי בתודעה של זכות לשרת בצבא הגנה לישראל ואף נהג לומר זאת לאחר שקיבל תפקיד פיקודי: "איזו זכות גדולה יש לי בגיל צעיר להוביל, לעשות משהו גדול לטובת העם שלי והמדינה שלי".

■ שילה (עומד, שני משמאל) בטיול באיזור קיבוץ בארי עם חניכיו מבני-עקיבא

בני משפחתו וחברים של שילה שרים לזכרו פיוט שאהב מתפילת יום הכיפורים

נבט מרגלית
מאיר דנה פיקאר | רכז הדרכה מסו"ל חברון, מורה דרך

תחנות בזמן: תשרי בהיסטוריה

צילום: זולטן קלוגר - לעמ' מתוך אתר פליקריוקי

1893 | ה' תשרי תרנ"ד: הקיטור בא!

יום מרגש במיוחד עבר על הירושלמים כאשר הגיעה סופסוף הרכבת הראשונה לעיר. רכבות טיילו ברחבי העולם כבר מתחילת המאה ה-19 אך לארץ ישראל הגיעו מאוחר יחסית והמשמעות של חיבור עיר הקודש אל העיר יפו בדרך מהירה וקלה, הביאה שמחה גדולה והתרגשות.

כמה עשרות שנים קודם כבר עלה הרעיון לסלול קו רכבת בין יפו לירושלים אך הוא לא הגיע לכדי מעשה. בשנת 1885 קיבל יוסף נבון זיכיון להקמת המסילה אך הוא לא הצליח ומכר את הזיכיון לחברה צרפתית שהחלה בעבודת בשנת 1890.

המסילה נמשכה לאורך 87 ק"מ וזאת כדי ליצור תוואי נוח ומתון ולאפשר לה לעבור בסמוך לנחל שורק ולמלא מים עבור הקיטור. ארבע שעות ארכה הנסיעה מיפו לירושלים וליצני הדור יצרו ז'אנר שלם של בדיחות וגם לא מעט תלונות. הנוסעים נהנו בדרך מנופים שלא זכו לראות עד אז, כפי שתיאר אחד הנוסעים בעיתון 'חבצלת': "כחולם בהקיץ הייתי למראה ההרים הגבוהים, הגבעות, העמקים ונאות הדשא שעברו כבני מרון לפני ואשב משמים... והנה המכונה השמיעה קול נחרה ושריקה שנית ורגלינו עומדות בשער יפו".

1938 | ח' תשרי תרצ"ט: אימה בטבריה

בעיצומו של המרד הערבי הגדול, חדרו ביום זה כ-70 פורעים מהכפר לוביא לשכונת קרית שמואל בטבריה, כאשר רבים אחרים ירו לעבר השכונה, חסמו את הדרכים וחתכו את קווי הטלפון כדי למנוע כל סיכוי להגעת עזרה.

ללא הפרעה הם עברו בשכונה ורצחו 19 מהתושבים, בהם 11 ילדים, והציתו את הבתים ובית הכנסת.

הנרצחים נקברו לאחר מכן בקבר אחים בגלל שקשה היה לזהותם. רק למחרת הגיעו כוחות ההגנה ופלגות הלילה של וינגייט. "וכי מי זה המציא את סיפור הבדים על האדם שנברא בצלם אלוקים? הרי כל הארץ כולה זירה של חיות טרף" כתב בזעזוע דוד שמטרלינג איש דגניה שהגיע למקום למחרת הפרעות.

לאחר מעשה התברר שלא הייתה הערכות למתקפה כזו, כוח ההגנה היה דל וכמעט לא היו מתנדבים ואמצעים לבלימת הפורעים והוסקו מסקנות.

1946 | י"א תשרי תש"ז: צריף בנגב

בזמן שרבים אחרים סיימו את הצום עם שתיית קפה ובניית הסוכה, יצאו במוצאי יום הכיפורים תש"ז מאות אנשים, במבצע מתוכנן היטב של המוסדות הלאומיים, ועלו על הקרקע עם 11 נקודות התיישבות חדשות בנגב.

תוך לילה אחד הוקמו היישובים: קדמה, חצרים, משמר הנגב, שובל, כפר דרום, נירים, תקומה, אורים, נבטים, גלאון ובארי (ראשי תיבות: קח משכנתא נגב, כדי שתזכרו). המטרה הייתה לקבוע עובדות בשטח מול תוכניות לחלוקת הארץ ולהבטיח שהנגב לא ינותק מהמדינה היהודית העתידית.

המבצע הסודי הזה שינה לחלוטין את המפה המתוכננת והיה גורם מכריע בהכללת אזור הנגב כולו בתוך גבולות תוכנית החלוקה של האו"ם שנה לאחר מכן. נתן אלתרמן, שביקר בכפר דרום לאחר כמה שבועות, כתב את השיר "צריף בנגב" על נערה עם צמה שקוראת ספר בצריף שמשמש כעמדה הקדמית של העם היהודי ו"אוֹר חַדָרָהּ מְשַׁוֶּה אֶת מַפַּת הַמִּזְרָח".

המטרה הייתה לקבוע עובדות בשטח מול תוכניות לחלוקת הארץ

אשכולות (ע"ר)
מרכזי הסיור והתודעה של ישראל
חוגגים עם אשכולות
סטודיו בת עמי
חג שמח
תפילת הלל חגיגית משפחתית בליווי להקת "בואי לגני"
חוות מאיר לארץ
מערב בנימין
יום ראשון, א' חוהמ"ס 27.9
סדנת עפיפונים
חוות שער המלך
מבואות יריחו
יום שני, ב' חוהמ"ס 28.9
שיחה וסיור רכוב לבית הכנסת העתיק בנערן בליווי צבאי
חוות זית בגלבוע
הר גלבוע
יום שלישי, ג' חוהמ"ס 29.9
סדנת יצירה וסיור בחווה
בתכנית:
8:00 התכנסות | 8:15 תפילת שחרית והלל חגיגי
9:45 כיבוד קל | 10:00 סדנא מקומית | 11:00 סיום
ההשתתפות בהרשמה מראש באתר אשכולות | עלות 10 ₪ למשתתף
www.eshkolot-il.com | לפרטים: 08-6630030
משרד ההתיישבות והמשימות הלאומיות
האגף לחברות יהודית

האולפן הטוב

במדור זה ניפגש עם אנשי הארץ הטובה
שבונים עולם של טוב וחסד

האושר שבדרך:
קהילה חברתית לנשים מאותגרות פוריות

שקט רועש

שנה חדשה, יומן חדש **והתאריך הזה האחד בספטמבר צועק בחדר השקט. לא מאמינה ששוב הוא הגיע ושוב אין לי את מי להכניס למסגרות.** השקט הזה כל כך רועש, והבית הריק כל כך מלא בתרופות, מזרקים ובעיקר בחלומות שמתפוגגים כל חודש מחדש, ריק מחיים.

ככה חייתי שמונה שנים, שמונה שנים ש-1.9 הגיע והלך, שמונה לילות סדר שאין למי לספר את ההגדה, שמונה שנים, 417 שבתות שאין לי את מי לברך ואין לי על מי להגיד 'וזכני לגדל', שמונה שנים שאין למי להכין תחפושות בפורים ואין סיבה לקחת חופש באוגוסט.

אחת החוויות שאני הכי זוכרת זוהי הבדידות, התחושה שכולן באושר ואת מעבר לגדר, לא נמצאת במקום הרגיל. הבדידות מתגברת ככל שעוברות השנים ואת לא נמצאת בכל כך הרבה מרחבי חיים כמו הגינה, הגן ולעיתים גם המשפחה הקרובה.

יוצאת אל האור

אחרי כמה שנים שהשקט אצלי היה כל כך רועש, יצאתי אל האור. הסיפור האישי שלי לא השאיר מקום להסתרה. הבנתי שאני לא אוכל ללדת ולכן ילדי שלי יגיעו בדרכים אחרות ודווקא מתוך החושך העמוק הזה יצאתי לאור. אור שהביא אותי להיפגש עם כ"כ הרבה אורות.

בתוך החושך, זה אור גדול לפגוש נשים שעוברות את מה שאת עוברת. האור הזה צועק "את לא לבד', כמוך יש עוד נשים רבות שמחכות להפוך לאמא בפעם הראשונה או בפעם נוספת, יש עוד כמוך שיכולות להבין אותך, לחבק אותך, לקבל אותך כמו שאת, כולנו יחד מחכות לילד שלנו". פגשתי את מיכל שמחכה להיות אמא כבר שנים רבות ושמעתי ממנה מה היא עברה, את שולמית שחובקת כבר כמה אוצרות מטיפולים עקב מחלת הסרטן שבעלה התרפא ממנה, את אגם שחיכתה עשר שנים לנס ראשון ועכשיו מצפה לנס נוסף ואת מעיין שילדה בגיל 40 אחרי רכבת הרים של טיפולי פוריות וחיפשה מקום שבו תוכל לפגוש חברות כמוה.

> האושר שבדרך היא הלידה הראשונה שלי, הקב"ה לקח ממני את היכולת ללדת ילדים אז מאז אני יולדת והרה חלומות

האושר שבדרך - "הלידה" הראשונה שלי

האושר שבדרך היא הלידה הראשונה שלי, הקב"ה לקח ממני את היכולת ללדת ילדים אז מאז אני יולדת והרה חלומות. כך הריתי והקמתי את קהילת האושר שבדרך לנשים מאותגרות פוריות. טיפולי הפוריות פוגשים את כל הרבדים ומשפיעים על כל המרחב בחיים של זוג ובמיוחד בחייה של אישה. הקבלה של העובדה שהדבר הכי טבעי לא עובד, שהתפקיד הראשי לא ניתן לך, משפיעה על כל רובד ורובד.

'האושר שבדרך' מבית מכון פועה הוא מקום שבו כל אחת היא עולם ומלואו. המטרה שלנו היא לתת מקום בטוח לחשוף את האתגר הזה על כל חוויותיו. מקום למלא את המצברים ולהרגיש נראית ושייכת. יחד הרבה יותר קל לעבור את התקופה הזו. היחד מאפשר לעזור אחת לשנייה, לחבק, לייעץ ולתת כלים ועוגנים מתוך ניסיון אישי. כיום יש לנו שמונה קהילות ברחבי הארץ ומעל 500 נשים מרמת הגולן בצפון ועד באר שבע בדרום.

בכל ערב של קהילת 'האושר שבדרך' מוגשת ארוחה מפנקת במיוחד עבור הנשים ומתקיים מעגל שיח מונחה ע"י עו"סיות מהתחום. במעגל השיח אפשר לדבר על התהליך, כל אישה בוחרת במה לשתף וכמה. בסיום הערב מתקיימת סדנא קלילה וכיפית עם תוצרים משמחים.

האושר שבדרך מתאים לכל אישה שעוברת טיפולים ומרגישה צורך בחיבוק ובקהילת שייכות.

השנה אל תהיי לבד. צרי קשר: 055-5625795

הודיה באואר | עו"ס ומנהלת 'האושר שבדרך' מבית מכון פוע"ה

מלכי כהן | מרכז תודעה פעימה - מרכז מבקרות נשי

להיות סתיו

אני מאוהבי הסתיו. השמיים המעוננים, הערב שמקדים להגיע, והעלים המצהיבים, מעוררים בי תוגה מרגשת. באוויר יש פתאום ריח נקי והלב רוטט מגעגוע.

אני יודעת שזה פחות מקובל. אצל רבים, האפור הזה מעלה תחושה עגמומית, כאילו משהו יקר שנוכח - צפוי ללכת ולהיעלם.

אם מביטים לראשונה על עץ בשלכת, ולא יודעים מה צפוי לו באביב הבא, עולה הרושם שהוא הולך וקמל. הירוק ההולך ונעלם, הצהוב שצובע את הכל, העלים הניתקים ממקורם, עשויים לבשר שתש כוחו של העץ הזה, והוא הולך נובל.

לנשים, מדי חודש ישנו סתיו. בעונתיות המשתנה שלהן, הן אחת לחודש, למשך מספר ימים, משילות את המיותר, מפסיקות להעניק ולהזין, והופכות אפרוריות ומעוננות. גם הן וגם מי שסביבן עשוי שלא לחבב את הסתיו שלהן. וכמו אל מול העץ, **קשה לדמיין שבבוא העת יבוא אביב, והיא שוב תפגוש את העולם בסקרנות, בפתיחות ובקרבה.** המפגש עם השלכת הזו יוצר ריחוק, וכל מבט ומפגש עשויים להיצבע דרכה.

אחרי הסתיו מגיע החורף, ובמסתרים הולכת ונרקמת התחלה חדשה. וכמו העץ שמתחיל לפרוח ולהנץ, גם האשה המחזורית חוזרת אט אט להיות 'אביב', וחילופי העונות הללו שבים וחוזרים מדי חודש בחודש.

תנועת ההשתנות הזו עשויה להיות מאכזבת. **למה שלא כל העת נהיה אביב?** אי אפשר להיות תמיד מכוונות לעולם? היינו מרגישות יותר בנוח להיות כל העת קשובות, משפיעות ומאירות. מה הטעם של הסתיו זה שעולה בנו, ומאפיר אותנו למשך כמה ימים כל פעם מחדש?

אולי אם נביט שוב בעץ הקמל, שעוד צפוי להזדקף ולשלוח זרועותיו מחדש, נשכיל לנשום פנימה את הסתיו הזה, נסכים לזמן מה להניח לשיג ושיח שלנו עם העולם, ונהיה קשובות פנימה לעצמנו, לגלות מה צומח כעת בתוכנו פנימה, מה מבקש להיוולד וטרם קיבל מקום; למה אנו זקוקות כעת, כדי ולשוב ולנוע אביביות בעולם.

בסוף שנות הפוריות, סביב גיל המעבר, אנחנו מקבלות הזדמנות מרגשת, לעוד סתיו אחד ארוך ואינטנסיבי, שמזמין אותנו להעמיק ולשמוע פנימה, מה אני עדיין מבקשת? מה עוד מבקשת לפרוץ ולהיווצר? ואיזו עוד ברכה כמוסה אני מבקשת להיות?

מה איתך? נכונה להיות סתיו?

השבוע הוסיו אוכל המעולה והטעים שלי.

כבר מגיל 12 אני אוהבת ליצור, לנסות, לשנות, לגלות טעמים חדשים – ובעיקר נהנית מהשקט והרוגע שאני מוצאת דווקא בין הסירים והקערות.

מדי חודש אשתף אתכן כאן במתכון שאני אוהבת, כזה שכיף להכין ועוד יותר כיף להגיש. מקווה שתיהנו יחד איתי

דסי

קל, 10 דק' הכנה | פרווה | תבנית בינונית

טעמים של בית

דסי ארנברג

עוגת שוקולד פירורים

לבצק:	למלית שוקולד:
3 כוסות קמח	200 גרם שוקולד מריר
שקית אבקת אפייה	1 וחצי כוס סוכר
1 ביצה	½ כוס שמן
1 כוס שמן	½ כוס מים
3 כפות סוכר	2 כפות קקאו

1. ללוש את מרכיבי הבצק יחד
2. לשטח ¾ מהבצק בתבנית משומנת ולהדק
3. להמיס במיקרוגל או בבין מארי את כל מרכיבי מלית השוקולד, להוסיף 4 ביצים ולערבב היטב ובמהירות
4. לשפוך את המלית מעל בצק העוגה
5. לפורר מעל את ¼ הבצק שנשאר
6. להכניס לתנור לחום בינוני, 180 מעלות עד שהפירורים משחימים קצת והעוגה מתייצבת

(זה בסדר אם קיסם לא יוצא לגמרי יבש)

בתיאבון!

על הדרך למטיילים הצעירים שבשטח

חננאל תורגמן

? ואיזה סימן מיוחד אתם הייתם מוסיפים לחג?
בין השולחים יוגרל פרס sarah.h@eshkolot.org

אבקוע טרי של צב ים חום (שם מדעי: Caretta caretta)

צילם ועיבד: שחר כהן
מנכ"ל מסו"ל הרי גופנה

מרוץ החיים

בלי מפה ובלי הורים שידריכו אותו, הוא מקשיב לאינסטינקט עתיק יומין, מזהה את קו האופק המבריק של הים, ומתחיל בריצת טירוף לעבר הגלים

מהרגע שיפגוש במים, הוא ישחה ללא הפסקה במשך יומיים ברצף, רק כדי להתרחק מהטורפים שבחוף ולהגיע אל הים הפתוח. אם מדובר בנקבה, בעוד כ-20 שנה, תגיע לבגרות מינית ואחרי שתעבור אלפי קילומטרים באוקיינוס, היא תדע לחזור בדיוק, אבל בדיוק לאותו החוף שבו היא צועדת כאן בתמונה, כדי להטיל את הדור הבא.

ההליכה הקטנה הזו על החול היא לא רק מרגשת, היא קריטית עבורו. היא זו שמחזקת לו את השרירים ומטביעה בזיכרונו את הבית שלו.

מאחל ללוחם הקטן הזה שישרוד את המסע הגדול ויחזור אלינו ביום מן הימים.

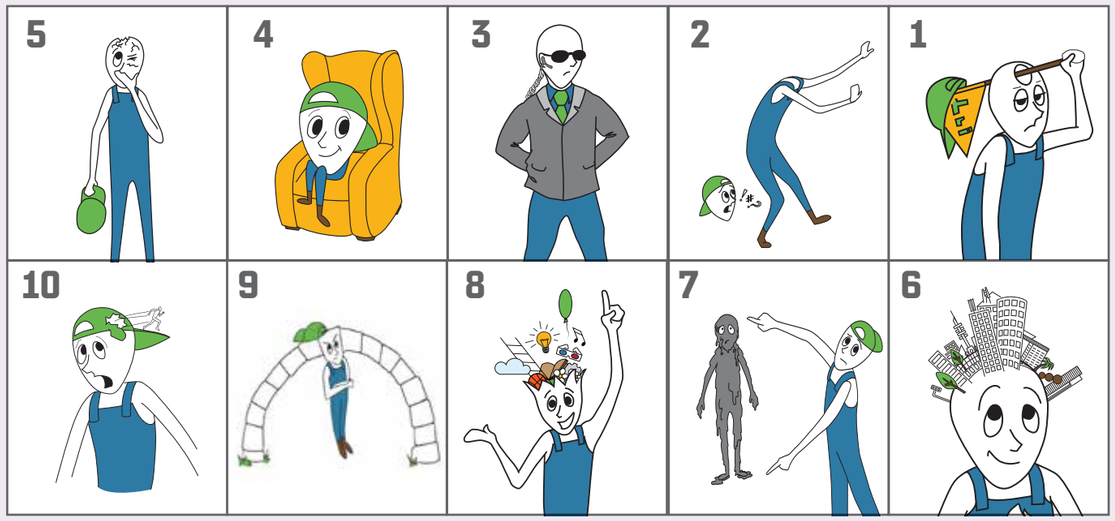
פלא פלאים!

סימן שאלה
שעשועי חידות

באדיבות קרן קימת לישראל,
החטיבה לחינוך ולקהילה

סירקו לתשובות ולתכנים
נוספים באתר קק"ל

בחידות הציורים שלפניכם מסתתרים פתגמים וביטויים שהמשותף לכולם הוא המילה "ראש". מצאו אותם:

אשכולות במספרים

43
שנה
של פעילות

מעל
1,500,000
תלמידים מודרכים כל שנה

60
בנות שירות לאומי

34
מוקדים של סיורי סליחות

7000
מטיילים בפסטיבל חמישישי

מעל **240** מדריכי טיולים שעברו הכשרה השנה

22
מרכזי סיור ולימוד

51
מרכזי תודעה יהודית - ישראלית

21,000
משתתפים במסע בין כוכבים

מרכזי סיור ולימוד ◂◂◂ אל ארצי - אילת | שער הגיא | ביחד - ירוחם | בית מוריה - באר שבע | גלבוע מעיינות | הגולן - חיספין | הדרום - נטע | הרי גופנא - נוה צוף | חברון | אורות הגליל - חצור | בשבילנו - זכרון יעקב | בשבילוד | גליל - עכו | סוסיא | ראש פינה | קשת יהונתן | שומרון | עיר דוד | ציוני דרך - מזכרת בתיה | ראשית ירושלים | בקעת הירדן - שדמות מחולה | מורשת הגליל העליון - פקיעין

מרכזי תודעה יהודית ישראלית ◂◂◂ גשר | ידע המקדש | לוקחים אחריות | התורה והארץ - ניצן | נצרים - בני נצרים | מחנה משותף | מעיינותיך - כפר חב"ד | מעלה חבר | עפרה | פעימה - רמות שפירא | אסנט - צפת | המקום - תל אביב | ידידי הארץ ומצוותיה - ירושלים | רוח צפת